

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nameravana reorganizacija jugoslovanskih univerz

Belgrad, 3. jan. 1. Kakor znano, je prosvetno ministrstvo izdelalo načrt o reorganizaciji jugoslovanskih univerz. Ta načrt predvideva, kakor so nekateri listi že omenili, ukinitve medicinske fakultete v Ljubljani, juridične fakultete v Subotici in filozofske fakultete v Skoplju. Istočasno pa naj bi se tehnične fakultete v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu odcepile od univerz in osamosvojile kot samostojne tehnične visoke šole. Prav tako naj bi se od univerz odcepile tudi ostale nehistorične fakultete, kakor kmetijske in gospodarske v Zagrebu in Belgradu.

Prosvetni minister dr. Radenko Stančević je na danes pozval v Belgrad rektorje vseh treh univerz, kakor tudi dekane vseh prizadetih fakultet, da jih obvesti o nameravani reorganizaciji univerz.

V prosvetnem ministrstvu se je danes dopoldne vršila tozadevna konferenca. O izidu te konference udeleženci niso dali nobenih izjav.

Danes popoldne se je vršil na belgradski univerzi sejanek med rektorji in dekani prizadetih fakultet, ki so razpravljali o nastalem položaju.

Revizija in revizija

Verzajska utrdba se je stresla, po osredotočenem ognju od vseh strani so Nemci izvršili glavni naskok in sovražnik (Francoski) se umika, revizija je na pohodu!

To bi bilo v brzojavnem slogu sestavljeno poročilo z bojišča mednarodne politike, kakor ga bereš v nemških listih ob začetku novega leta. Tako gledajo Nemci na mednarodni položaj, ki ga je ustvarilo brisanje reparacij in priznanje enakopravnosti Nemčiji glede oboroževanja. Vnovič je treba zbrati vse sile in zadnji naskok se mora izvršiti še v tem letu, naskok na meje, da poči železni obroč, v katerega so v Versaillesu vkovali obnemoglo Nemčijo.

Nemec se očitno doseganje zmage opijanile. Le tuptam se v Berlinu oglašajo, ki nasvetujejo za revizionistično kampanjo počasnejši tempo; sicer bi nastala nevarnost, da revizija za vselej opeša na svojem pohodu. Mi moramo k temu še dodati, da ni spričo manifestacij poljske javnosti proti nemški agitaciji za odstopitev Pomorja nikakega dvoma, da bi javna in diplomatska gonja za revizijo meja lahko dovela do resnih mednarodnih komplikacij, ki bi se lahko izpreverile v katastrofo. Brisanje reparacij je posebno od malih držav zahtevalo veliko žrtve, vendar so jo davkoplačevalci sprejeli z zavestjo, da storijo veliko delo človekoljubnosti do nemškega naroda in za utrditev miru. Za priznanje enakopravnosti so morali francoski državniki biti še oostrejši boj proti lastni javnosti, ki se je vznemirjala, da ne bi morda Nemčija s svojo povečano vojsko stopila na pot revanše; prav radi tega so Francija in njeni zavezniki stavili mednarodno jamstvo za pogoj priznanja enakopravnosti. Toda vse te žrtve, ki jih je doslej zahtevala nemška revizionistična akcija, so bile ali gospodarskega značaja ali jih radi kasneje dozorelosti njihovih učinkov javnost ni tako čutila.

Kaj pa revizija meja? Saj vendar ne gre več za mrtve denar — čeprav ga v tej stiski grejejo srage našega ljudstva — temveč za zemljo gre, vir telesnega življenja in ne samo za zemljo, za kri gre, za živo telo slovanskih narodov. Zaenkrat so na vrsti Poljaki, za njimi bi prišli drugi.

Nemci, ki jim zadnja leta pomaga tudi fašistična Italija, so vsaj zunanje organizirali revizionistično kampanjo res brezhibno. Njihova diplomacija, njihov tisk, njihove poročevalske agencije in malodane vsa njihova znanost je v službi te misli. In koliko stane propaganda za njihovo stvar v svetovnem tisku! Da bi bila njihova akcija uspešnejša, so jo nekako poenostavili, zavili so jo v enostavno geslo, ki se jih povprečni človek dvajsetega stoletja, kateremu se vedno mudi in ki ne more nobenemu problemu do jedra, laže oprime. »Pogodbe ne morejo biti večne, toliko manj diktatili!« Za ozemlje, ki meri 16.386 kvadratnih kilometrov in na katerem prebiva 1.070.000 ljudi, so si izmislili oznako »koridor«. Za vsakega Angleža, posebno Američana in morda tudi Francoza, ki ima sicer več priložnosti brati o tem vprašanju, je torej Pomorje naveden »koridor«, ozek pas zemlje, takšen na primer, kakor ga je zahtevalo germanstvo za spoj s Trstom od Beljaka čez Jesenice in Gorico. Da ni v nobeni vojni na Poljskem prebivalstvo tako čisto poljsko kakor prav v Pomorju (80%), seveda Nemci ne omenjajo.

Računati moramo za dejstvo, da je nemška propaganda tudi za revizijo meja zelo napredovala v anglosaskih državah. Nemci so doslej siljajo operirati s krizo; reparacij so se rešili prav s tem, da so jih krivili gospodarske stiske in da so Američanom dopovedali, da so njihovi dolarji »zmraznili« v Nemčiji prav radi reparacij. Pomorje zahtevajo tudi v imenu krize, v katero so zašli nemški grofi v Vzhodni Prusiji, ki jo loči Pomorje od ostale Nemčije. Anglosasi so za argumente gospodarskega značaja silno dostopni. Tudi v Franciji se najdejo posebno med socialisti politiki, ki bi bili pripravljeni žrtvovati Pomorje za nemško prijateljstvo; celo pomočnik ministrskega predsednika Paul-Boncourja, Pierre Cot, v katerega imajo Nemci zaupanje, je zagovarjal odstranitev »koridorja«, dokler se ni nedavno sam prepričal, da gre vendar za ozemlje, ki je v vsakem pogledu poljsko.

Pri vsem tem ima nemška propaganda več prav

organskih hrb. Verzajski mir je človeško delo in kot takšno nepopolno. Nepopolno bi tudi bilo, ako bi bil v Versaillesu zmagal demokrat in človek Wilson in ne vojak v civilu, »zmagovalec« Clemenceau, ter angleški »imperialist« Lloyd George. Verzajski mir je bil takšen, kakor so ga mogli skleniti ljudje, ki so z eno nogo skoraj še stali v mlakah krvi, za katero so delali po pravici ali krivici odgovorno Nemčijo, oziroma nemški imperializem. Ako hočejo Nemci objektivno soditi o Versaillesu, naj pomislijo, kakšen bi bil mir, ki bi ga oni vsilili sovražniku, ako bi bili oni zmagali! In kdo more danes trditi, da bi bila Evropa zmožna danes, to je 14. leto po strašni preizkušnji, po morebitnem novem konfliktu spraviti na noge kaj boljšega, kakor je bil Versailles? Okoli 25 milijonov ljudi je bilo prej v Evropi pod tujim gospodstvom, v Versaillesu so nastale tri nove slovanske države in štiri ljudi, ki so ostali izven narodnih držav, je mnogo manjše kakor je bilo pred vojno.

Mirovne pogodbe niso večne. Tudi verzajska je potrebna revizije in ta je že davno v teku. Pravične revizije meja ni mogoče v načelu odklanjati in Slovanom se je tudi ni treba bati; marsikatera korektura bi bila potrebna nam v prid. Toda revizija, kakor si jo mislijo Nemci in Italijani, ni pravična, ker bi jo radi izvedli po zastarelih bajkah o privilegijah narodnih in rasah. Italijani so zaslužili nad 800.000 Slovanov in Nemcev, zato da bi odrešili okoli 300.000 ljudi lastne narodnosti. Nemci imajo že davno močno manjšino Poljakov, a bi jih radi spravili pod se še en milijon zato, da ne bi ostal noben Nemec na Poljskem. Fašisti vpijejo o potrebi revizije, istočasno pa zahtevajo poig ogromnih narodnih manjšin, ki jih že imajo, še diktacije! In zakaj ni še noben Nemec predlagal korekture koroške meje? V tej neskladnosti tiči najhujša hiba revizionistične kampanje Nemcev in njihovih slabih zaveznikov Italijanov in prav zato jo moramo z vso odločnostjo odkloniti.

Po našem mnenju je treba iskati zdravila za mednarodno pomirjenje predvsem v pospeševanju misla za mednarodno solidarnost in narodno strpnost, kakor danes razburjalet svet s slimi propagandami.

—aki.

Albanija zopet na dnevnem redu Italijanski načrti ogrožajo mir

Pariz, 3. jan. tg. Desničarski in levčarski opozicijski listi živahno sekundirajo jugoslovanskim protestom proti poskusu Italije, da bi razširila svojo moč v Albaniji. »Echo de Paris« in »Populaire« zahtevata, da morata Anglija in Francija skupno energično nastopiti proti nameram Italije, ki motijo mir. »Populaire« trdi, da namerava Italija Albanijo vojaško zasesti. »Echo de Paris« pa zahteva preiskavo s strani Zveze narodov, ker trianonska pogodba Italiji nikakor ne dovoljuje, da bi postopala v Albaniji po svoji volji brez ozira na tretje države, ter da Jugoslavija in Mala antanta nikdar ne bi moge dopustiti razširjenja italijanskega vpliva v Albaniji.

V Londonu niso nič kaj z veseljem doznali za načrt italijansko-albanske carinske unije. Albanska vlada je namreč angleški sporočila, da je tako ponudbo od Italije sprejela. Londonski krogi so zadovoljni, da ta načrt še ni zakon in so dali Albaniji razumeti, da bi Anglija za tako zvezo ne bila nič kaj navdušena. Anglija se sicer ne bo preveč vmešavati v evropske in balkanske zadeve, tudi zavema do Italije dosti prijazno stališče, je pa odločno proti vsaki stvari, ki bi mogla na Balkanu povzročiti nemir. Z zadovoljenjem izjavljajo v Londonu tudi, da je nedavno potovanje dr. Beneša v Belgrad najboljše jamstvo, da bodo tamkaj mirno in spravljivo gledali na položaj, tako da ne bo prišlo do komplikacij.

Praga, 3. jan. tg. Češki listi ponavljajo z debelim tiskom vesti o vznemirjenju francoskega tiska radi priprave za italijansko-albansko carinsko unijo. Zaenkrat so objavili o tem lasten komentar samo »Narodni listy«, ki pišejo:

Pred plenarno sejo izvršilnega odbora SSSR Generalno čiščenje ruske komunistične stranke

Moskva, 31. dec. (privatno).

20. januarja se zbere na zasedanje plenum izvršilnega odbora SSSR (Sojuz sovjetskih socialističeskikh respublik), katerega je smatrati za vrhovni parlament sovjetske Rusije. V ospredju diskusije bo državni proračun za leto 1933 in financiranje druge petletke. Govori se tudi, da bo na vrsti vprašanje odstopa Stalina, ki naj bi se nadomestil s tovarišem Kirovim, vendar je treba čakati dejanskega rezultata zasedanja izvršilnega odbora, ker v ruskih zadevah se nikdar ne ve, ali so take napovedi, kakor je napoved o odstopu Stalina, resnične ali pa gole kombinacije, kojih izvor je navadno v emigrantskih krogih Evrope.

Amerikanski tempo industrializacije

Izvršilni odbor bo seveda najprej sprejel poročilo o uspehih petletke na industrialnem polju, o katerih mora tudi največji nasprotnik sovjeto, ako je objektivni, priznati, da so zelo veliki. Vprav fanatično, rekli bi, religiozno oboževanje materialne in tehnične kulture, ki je boljše od vsakega, je v mnogih ozirih rodilo naravnost čudeže, na primer tako zvan Dnjeprostroj in pa razne industrijske kombinacije, kakor temu v Rusiji v sovjetski terminologiji pravijo. Tako na primer se je osnoval ogromni Uralsko-kuznecki kombinat rudnikov, topilnic, kemičnih fabrik itd., ki je posejan na prostoru 6 milijonov kvadratnih kilometrov. Industrijsko mesto Magnitogorsk je še enkrat tako veliko, kakor je bila vsa uralska topilniška in rudniška industrija sploh pred vojno. Sovjeti so vložili samo v uralski del Uralokuznecke kombinata (torej niso všeti Baškirijski, zapadna Sibirija in Kazakistan, ki tudi spadajo k temu kombinatu) 3675 milijonov rubljev, v zapadnosibirski kombinat pa 2500 milijonov rubljev. Če primerjamo te številke s osnovnim kapitalom, ki je bil v teh rajonih naložen, preden se je začela izvajati petletka, potem je treba na vsak način priznati, da gre tu za ogromen napredek. Seveda ni vse čisto zlato, kar

Klub temu ostane stara linija

Značilno je tudi, da se sovjetski listi pritožujejo nad slabimi rezultati ne samo v mnogih kolhozi ampak tudi v sovhozih. Sovhozi so v nasprotju s kolhozi, ki predstavljajo kolektivizirano bivša zasebna gospodarstva, vzor na državna gospodarstva, ki se obdelujejo direktno od robotnikov države, da se tako izrazimo. Tudi državne ekonomije, ki jih je v celni Uniji 224 z 12 milijoni hektarji zemlje, kljub svoji tehnični popolnosti in zadostnim inventarjem niso dali toliko žita, kolikor ga je treba za normalno prehrano vsega gospodarstva. Od začetka so sovjetski funkcionarji na teh gospodarstvih delali po sistemu in v smislu stranke, so se pa potem prilagodili kmetškemu prebivalstvu in njegovim potrebam, to se pravi, da niso oddali državi toliko žita, kolikor je predpisano, ampak so velik del prodali v svobodni trgovini.

Dočim zdrava pamet na podlagi teh rezultatov tirja, da bi se kolektivizacija omejila in v gotovem obsegu dala prostor zasebnemu gospodarstvu, pa sovjeti nečesto izvajati posledice, kakor bi bilo treba v očigled slabemu prehranjenosti stanju ruskega kmeta, pa tudi delavca, ki povprečno vzeto, živj pod dostojnim življenjskim standardom, ampak so fanatično prepričani, da ti nedostatki izvirajo iz še ne-

se sveti, toda to je iz težav ruske psihologije in zgodovine umevno — napor pa je velik. V Baškirstanu se v glavnem mestu Ufa gradi motorska fabrika za 100.000 motorjev in sovjeti upajo, da bodo mogli kmalu pristopiti k gradbi ogromne severno-sibirske transverzalki, ki bi tekla iz Sverdlovsk (bivšega Jekaterinburga) do Tihega Oceana do pristanišča, ki leži med Vladivostokom in Kamčatko.

Agrarni kolektivizem pa ni dal povoljnih rezultatov

Čisto drugačni pa so rezultati tako zvane poljedelske petletke. Tukaj je fanatizem sovjeto dosegel ravno nasprotno rezultate nego na polju industrializacije. Prezirajoč mentaliteto kmeta in naravno osebnost kmetijske dela so sovjeti pod Stalinom napravili napako, katere Ljenuin kljub temu, da se njegova ideologija od Stalinove v ničemer ni razlikovala, gotovo ne bi napravil. Prisilna in do skrajne meje izvedena kolektivizacija, ki je vzela kmetu vsako individualno pravico razpolaganja z zemljo, omejujoč njegovo osebno svobodo samo na štiri stene doma, vrta in nekaj drobnice, je rodila kmetu skrajno nevoljo in namesto, da bi se njegova delavnost dvignila, kakor so pričakovali sovjetski teoretiki, je le padla. Natančne številke niso znane in se bržčas tudi ne bodo objavile, toda iz pisanja sovjetskih organov je jasno razvidno, da so doživeli z ozirom na pričakovano količino poljedelske produkcije precej veliko razočaranje. Citiramo samo sovjetske liste, ako ugotovimo, da je na primer nekje na površini 26.000 hektarjev poginilo vse žito že na klasu, ker so kmetje iz nevolje nad socializacijo enostavno odšli na delo v mesto in posev prepuščili usodi. Nekje drugod je na površini 7000 hektarjev že požeto žito enostavno ostalo ležati pod snegom. Ponekod so enostavno goljufali s tem, da so traktorji z mašinami za sejanje tekli po neposejani zemlji, kakor da bi se bila obdelala, medtem ko se v resnici ni.

zadostno izvedene kolektivizacije in pomanjkanja »kolektivistične morale«. Zato so sklenili izvesti generalno čistko (čiščenje) stranke in so že sedaj sklenili, da izključijo iz stranke 26 sovjetskih funkcionarjev sovhovozov, ki bodo potem predani sodišču. Čiščenje se bo v prvi vrsti vršilo na vasi med vaškimi sovjeti in vaškim sovjetskimi funkcionarji.

Nova petletka bo šla sicer za povečanjem odstotka produkcije velike industrije na vsej črti — tako naprimer hočejo avtomobilsko produkcijo povečati za celih 60% — bo pa posvetila večjo pažnjo domači industriji, ki proizvaja predmete dnevne potrebe. Sovjeti hočejo doseči, da bi vrednost te produkcije že koncem leta 1933 znašala 5 in pol milijona rubljev. V prvi vrsti se bo pa v bodoče gledalo na znižanje administrativnih stroškov in na štednjo državnih dotacij in se bo vsako razsipavanje smatralo kot zločin in strogo kaznovalo. Ker je med prvo petletko ostalo mnogo stavb nedovršenih, se bo naložilo komunalnim organom, da stanovanjske stavbe dogradijo. V teh ukrepih se vidijo mnogi nedostatki prve petletke, ki jih hočejo popraviti.

To bo torej letos glavni predmet razprav izvršilnega odbora SSSR.

—x—

tija neki prijateljci v Milanu, v katerem ji piše, da je sam Mussolini zapleten v korupcijsko afero. Prav radi tega očitka je prišlo med obema do razkola. Mussolini je bil ljubosumen na Turatija, ker si je znal pridobiti ugled in urediti pot naprej. Do odkritega spopada pa je prišlo pred dvema le-

toma pri odprtvi neke nove palače v Brescii, kjer je bila vzidana spominska plošča, da je bilo poslopje zgrajeno po zaslugi Turatija. Mussolini je zahteval odstranitev plošče in kmalu nato je bil Turati odstavljen s svojega mesta generalnega tajnika. Ker pa je še naprej intrigiral proti Mussoliniju, ga je interniral kot svoj čes d'Annunzia.

V fašističnih krogih je povzročila vest o begu Turatija vznemirjenje, ker smatrajo, da pomeni to slabost fašizma, ki mu bo znala škodovati.

Senzacija: Turati pobegnil

Pariz, 3. jan. tg. Semkaj je prispel bivši tajnik fašistične stranke in bivša desna Mussolinijeva roka, Turati. Turati je bil nad leto dni interniran v nekem sanatoriju ob Gardskem jezeru, ko so ga po sporu z Mussolinijem proglasili za umobolnega. Fašistične oblasti so držale internacijo Turatija v največji tajnosti, kar pa je sedaj preprečil sam Turati. V začetku so namreč mislili, da se Turati nahaja pri svojih prijateljih v Italiji, sedaj pa so ugotovili, da je pobegnil v inozemstvo. Po zadnjih vestih iz antifašističnih krogov se je Turati sestal v Parizu z antifašisti, kjer pripravlja veliko akcijo proti Mussoliniju in njegovemu režimu.

Turati je bil svoj čas glavni tajnik fašistične stranke kot predstavnik rimskega društva, ki pred tem ni bilo naklonjeno Mussoliniju in brutalnosti fašističnega režima. Turati je v stranko uvedel boljše manire, obenem pa najhujšo bolezen: korupcijo. Ob času, ko je bil glavni fašistični tajnik, se je namreč korupcija tako razvila, da je zelo škodila ugledu fašizma. O tem priča tudi pismo Tura-

Ob japonski olenzivi na Peking

Amerika silno vznemirjena

New York, 3. jan.

Odbor »devetnajstoric« v Ženevi se zmiraj ni našel rešitve japonsko-kitajskega konflikta v Mandžuriji. Iz Mukdena pa prihajajo semkaj vesti, da se japonska oblast v Mandžuriji zmiraj bolj uveljavlja. Zadnji čas Japonci ne mislijo samo, da ojačijo položaj vladarja Mandžurije, kitajskega princa Herrija Pu-ji, ampak žele celo, da bi razširili njegovo oblast še na vso severno Kitajsko. Vse te vesti, dasi v dobri meri najbrž izvirajo tudi iz kitajskih nacionalističnih krogov, v amerškem javnem mnenju le še večajo nerazpoloženje napram japonskim političnim ciljem.

Razpadanje Kitaja grozi vsemu političnemu ravnotežju v Pacifiku.

Japonski krogi se dobro zavedajo, da jim v Združenih državah ameriških raste vedno nevarnejši nasprotnik. Vprašanje japonskega protektorata nad Mandžurijo je po večji fašistični propagandi vojaške nacionalistične stranke na Japonskem danes vprašanje obstoja in bodočega razvoja japonske države. Ker je zato pri današnjem napetem razmerju med Združenimi državami ameriški in Japonsko zmiraj računati s konfliktom, se v japonski admiraliteti zmiraj bolj in bolj računa, da se revidirajo vse postavke londonskega mornariškega dogovora o razorožitvi v Pacifiku. Londonski dogovor namreč točno določa razmerje ameriške, angleške in japonske mornarice. Po tem ključu japonska mornarica v gotovih kategorijah vojnih ladij ne bi smela preokorajiti razmerja 5 proti 10. Japonci bi predvsem radi videli, da Združene države ameriške odpravijo velike vojne ladje, nosilke avijonov. Ameriška admiraliteta pa o tem noče ničesar slišati in japonsko in ameriško javno mnenje prepričuje zmiraj bolj in bolj mnenje, da stojimo pred novo tekmo za pomorsko oboroževanje v Pacifiku, ki bo neizogibno zrušilo vse politično ravnotežje, ki se je v zadnjih letih po svetovni vojni tako težko zvarilo na treh diplomatskih konferencah.

Kdo bo izkoristil rusko prijateljstvo?

Izgleda, da se usoda kitajske republike nagiba h kraju in jo zato zapuščajo najradikalnejši njeni advokati. Vlogi ruske diplomacije v delitvi Kitaja

se tukaj pripisuje velika važnost in danes je si gurno, da bo Roosevelt takoj de iure priznal Sovjetsko Rusijo in vstopil v diplomatske odnose z Moskvjo. Sicer je tudi nankinska vlada odposlala nedavno v Moskvo svojega najposobnejšega diplomata dr. Chena kot poslanika, ki je letos v Ženevi tako uspešno odločil sanghajski konflikt Kitajski v prid. Vendar se zdi, da je moskovska vlada že zdavnaj tvegala vso načelno interesantnost kitajskih načel o krivici in pravici in da se v tistem sporazumu z Japonsko pripravlja, da iz kitajskega požara odnese toliko plena, kolikor ga more dopustiti najneposrednejša politična objektivnost. Mongolija je že od nekdaj torišče ruskega vpliva na Daljnem Vzhodu, kakor je danes Mandžurija torišče japonskega. Za ceno znošenega sporazuma za delež v Mandžuriji Japonska sigurno ne bi protestirala, da si Rusija prilasti najzapadnejši del Mongolije, provinco Hsin-Cian, ki je podaljšek Turkestanu pod altajskim pogorjem.

Amerika prisiljena, da ojači svoj imperij v Pacifiku.

Ta razvoj dogodkov Združene države ameriške sili, da se izrabi vsi momenti, ki bi mogli zasigurati odstranitev ameriško-japonskega vojnega konflikta. Japonci so dozdaj v Mandžuriji prelomili že določbe »pakta devetorice«, pakt Zveze narodov in Kellog-Briandov pakt. V Ženevi je sedaj poro-

čilo Lyttonove komisije o značaju japonske okupacije Mandžurije. Gotovo je, da bo ameriška diplomacija z vsemi razpoložljivimi sredstvi podprla ženevsko institucijo, da izsili od Japonske priznanje vseh zahtev določil mednarodnega prava in morale, na katere bo morala in edino mogla opozoriti Japonske ženevska Zveza narodov.

Ker pa bodo ti zaključki najbrž le zelo platonске narave, morajo Združene države ameriške same gledati na to, da v Pacifiku ničesar ne store, kar bi moglo imeti silne posledice za prestiž ameriškega vpliva v Pacifiku in na Daljnem Vzhodu.

Ameriški senat in parlament sta nedavno sprejela »Independence-Bill« o Filipinih. Predsednik severnih držav Amerike pa se nikakor še ne more odločiti, da bi ta zakon o samostojnosti Filipinov podpisal. Filipinski otoki so namreč prevažna vojaška baza vseh operacij v Pacifiku, ki v neizbežnosti eventualnega konflikta z Japonsko za ameriško admiraliteto le preveč pomeni. Sicer bo ameriški pomorščaki dovolj filipinskih produktov na ameriški trg le še bolj škodoval in se doseljevanje Filipincev v Ameriko še ne bo ustavilo. Politični razlogi pa so danes za ameriško vlado važnejši od gospodarskih in socialnih. Senca ameriško-japonskega konflikta mora zaenkrat tudi še zadušiti stremljenje Filipincev po svobodi in demokraciji.

Japonci zavzeli Šanghajkvan

London, 3. jan. 2. Spopad pri Šanghaj-Kvanu je začetek novih japonskih operacij v Mandžuriji. Mesto Šanghaj-Kvan leži na meji južne Mandžurije poleg velikega kitajskega zidu in odpira pot v Peking. V soboto je prišlo do prvih spopadov med kitajskimi in japonskimi četami, v nedeljo in ponedeljek pa so japonske opazovalne čete bombardirale mesto. Sreči, to je ob 10 v ponedeljek, so Japonci izvršili napad na mestno trdnjavo, ki je po parurnem krvavem boju padla in so jo zasedle japonske čete. Po japonskih poročilih so kitajske izgube velike, med tem ko izgube Japoncev znašajo 10 mrtvih in 50 ranjenih vojakov. V napadu je sodelovalo tudi japonsko topništvo. Japonska

letala so že od sobote ponoči do danes trikrat bombardirala mesto.

Vse kaže, da spopad pri Šanghaj-Kvanu ne bo ostal izoliran, temveč se bodo pričele nove sovražnosti, kajti Japonci nameravajo izvršiti projektirano ofenzivo, ki ima namen, da severne kitajske pokrajine priključi Mandžuriji in tako ustvari novo kitajsko monarhijo. Južna Kitajska pa bi ostala pod oblastjo republikanske vlade v Nankingu.

Iz Nankinga javljajo, da bo kitajska vlada zahtevala, da se še pred določenim rokom sestane skupščina Zveze narodov v Ženevi in da resno razmotriva incident pri Šanghaj-Kvanu ter prepreči nove spopade na Daljnem vzhodu.

Konferenca 3 časnikarji naše države

Belgrad, 3. januarja. I. Po iniciativi centralnega presbitorja se je danes dopoldne in popoldne vršila v finančnem ministru konferenca med finančnim ministrom dr. Gjorgjevićem in šefi najboljših razširjenih časopisov v naši državi. Popoldanski konferenci je prisostvoval tudi predsednik vlade dr. Srškić.

Poštna hranilnica pojasnjuje

Belgrad, 3. jan. AA. Ker se zadnje izpremembe v navodilih o poslovanju Poštne hranilnice pri izplačevanju vlog, ki jih lastniki čekovnih računov pošiljajo po čekovnih nakaznicah, napačno tolmačijo v javnosti, izjavlja Poštna hranilnica:

da te izpremembe niso v nobeni zvezi z izplačevanjem vlog pri Poštni hranilnici, temveč se le nanašajo na izplačevanje tistih vlog, ki so na razpolago na čekovnih računih n. pr. za izplačilo pokojnin, invalidnin, podpor itd. Poštna hranilnica izplačuje vse vloge kakor doslej najkulantnejše.

Berlinske izmišljotine

Belgrad, 3. jan. AA. Vest berlinskega lista »Börsen-Zeitung«, da se 12. t. m. sestanejo na konferenco zastopniki generalnih štabov držav Male antante, je povsem brez podlage in vrhu tega še tendenčna. Prav tako je neutemeljena trditve drugih berlinskih listov, da se med Češkoslovaško in Jugoslavijo sestavlja konvencija o prehodu njunih čet čez avstrijsko ozemlje v slučaju potrebe.

Belgrad, 3. januarja. I. Za božične praznike je izdal Senat za siromake v Ljubljani, Zagrebu, Splitu, Sarajevu, Subotici in Belgradu ter Skoplju podporo 14.000 Din, za siromašne dijake na ljubljanski, zagrebški in belgradski univerzi ter na juridični fakulteti v Subotici in filozofski fakulteti v Skoplju 31.000 Din.

Zagrebska vremenska napoved: Povečini oblačno, megleno in zmerno vreme.

Irski parlament razpuščen

Za ločitev ali za skupnost z Anglijo

London, 3. jan. tg. Danes dopoldne je irski državni predsednik de Valera objavil razpust irskega Daila. Nove volitve so razpisane že 4. januarja, prva seja parlamenta pa bo 8. februarja. Usoda de Valere se je zdela že zapečatena, če bi ga bili v parlamentu zapustili delavski prieteli, kar se je izdela neizogibno radi rigoroznega varčevalnega programa vlade. S tem, da je razpisal nove volitve, pa se je njegov položaj izboljšal. Doslej je štela njegova stranka 72 poslancev, stranka Cosgravea

55 poslancev, neodvisni 15 in delavška stranka 7 mandatov.

Nove volitve bodo jako hude. Nasprotniki de Valere pod Cosgravejem se se združili, da ga porazijo pod geslom gospodarske sanacije dežele, koje gospodarstvo je de Valera spravil v največje težave s carinsko vojno z Anglijo.

De Valera bo nasproti temu razvil geslo popolne ločitve od Anglije, pri čemer ga bo podpirala republikanska prostovoljska armada.

Skraina francoska levica za revizijo

Pariz, 3. jan. 2. V uvodniku objavlja radikalna »Republique« željo, da se v l. 1933 izvrši revizija onih pogodb, ki onemogočajo zблиžanje med narodi in ne zagotavljajo splošnega miru v Evropi. Nemčiji je priznan princip oborožitvene enakopravnosti, zdaj pa se dela na tem, da se ta enakopravnost organizira tako, da se omogoči zaižanje splošnega oboroževanja. Nemčiji se morajo vrniti nepravilno odvzete kolonije in razčiistiti se mora tudi vprašanje poljskega koridorja. List poziva levičarske stranke, da pridejo tudi one čimprej s tem vprašanjem na dnevni red, da ne bi bile pozneje na to prisiljene.

Revolucionarji v Španiji ne daio miru

Madrid, 3. jan. 2. Kljub najostrejšim ukrepom od strani državnih oblasti je prišlo skoraj po vsej državi do novih vojskih prevratnih poskusov. V rudarskem področju Stilguara so vrgli 15 bomb, ki so napravile ogromno škodo. Uničene so vse električne naprave, tako da je bil promet v industrijskih obratih ustavljen. V Realu v sevillski pokrajini so anarhisti zažgali katoliške cerkve. Tudi v Barceloni je eksplodiralo več bomb. Materialna škoda je zelo velika. Vojni minister je izdal naredbo o najstrožjem nadzoru v Madridu, Barceloni in Siracuzi. Oblasti so našle nova skladišča municije in orožja.

Konfinirani španski monarhisti pobegnili

Madrid, 3. jan. AA. Iz Ville Cisnerosa, kamor so jih deportirali zaradi monarhistične vstaje 10. avgusta 1932, je pobegnilo 29 političnih kazencev na francosko jadrnico, ki jih zdaj zasedujeta dve španski vojni ladji. Med njimi sta Alfonso Burbonski, nekdanji bivši španski kralj, in don Jaime Arcaza, sin vojvode Infanta.

Španska vlada je zato odstavila guvernerja pokrajine Rio del Oro in poveljnika rtič Juby. Ugotovilo se je, da je bilo več beguncev v zvezi z domaćini, ki so jim obljubili velike denarne nagrade, če jim pripomorejo k begu. Doznava se, da straže niso streljale za begunce. Iz tega sklepajo, da so bile v dogovorih z njimi. Poveljnik topničarke, ki je imel nalogo paziti na obalo del Oro, pride pred vojne sodišče.

Aretacije komunistov v Romuniji

Bukarešta, 3. jan. AA. V vsej državi so aretirali veliko število komunistov. Samo v prestonici so v zadnjih dveh dneh prišli 160 komunistov, okoli 100 pa na deželi.

Dunajska vremenska napoved: Splošni značaj vremena se še ne bo bistveno izpremenil. Ponehali pa bodo južno-vzhodni vetrovi.

Tudi Francija začela varčevati

Pariz, 3. jan. 1. Med okrepi, ki jih je izdala vlada radi varčevanja, je sedaj objavljena tudi uredba, ki sta jo predložila v podpis predsedniku republike predsednik vlade Paul Boncour in finančni minister in po kateri se do konca tega leta ne bo smel sprejeti v državno službo noben nov uradnik. Izjeme bodo dopuščene v zares nujnih slučajih, tako postavitev pa bosta morala podpisati dva ministra.

Nujen apel na Roosevelta

Newyork, 3. jan. 2. Okrog 20 najuglednejših ameriških gospodarstvenikov je poslalo apel novemu predsedniku Rooseveltu, da nemudoma prične reševati vprašanje vojnih dolgov, ker bo samo na ta način mogoče vnoviti zlati standard. V vseh državah morajo carinske meje izginiti. Ameriške Združene države morajo z ukinitvijo carin omogočiti uvoz blaga v Ameriko, kajti le na ta način se bodo lahko dolžniki iznebili dolgov.

K imenovanju Jouvenela

Jako težavno zблиževanje

Pariz, 3. jan. AA. Havas poroča: Agreman, ki ga je dal italijanski kralj za imenovanje Jouvenela za francoskega poslanika v Rimu, pomeni novo fazo razmerja med Francijo in Italijo.

To razmerje se je navzile časopisnim člankom, ki so bili večinoma dokaj ostri, v zadnjih treh mesecih stalno obračalo na bolje. Ob otvoritvi italijanske parlamentarne seje je v zvezi s tem predsednik italijanskega senata Federzoni izjavil, da Italija pričakuje od Francije konkretnih predlogov.

Po drugi strani pa so razgovori, ki jih je imel senator Berenger, ko se je mudil v Rimu na Voltoevem kongresu, in izjave, ki jih je dal predsednik francoskega senatnega zunanje-političnega odbora zastopnikom listov, dokazali, da v Franciji želja po zблиžanju z Italijo pridobiva terena. Vrhu tega so v Italiji ugodno sprejeli Boncourja kot novega francoskega premijerja in njegovo vlado, v kateri je več članov, kakor n. pr. Pierre Cot in drugi, znanih po svojem stremljenju, da se doseže sporazum med evropskimi državami, na kar najširšem temelju.

Naposled bo imenovanje Jouvenela, ki je član francoskega senata, kjer se opaža mnogo izrazitejšo stremljenje po zблиžanju med obema državama, olajšalo razgovore med palačo Ghigi in francoskim poslanštvom; kljub temu pa ti razgovori ne bodo potekali brez težkoč.

Francija nima ničesar zahtevati od Italije in zato tudi ne more prva ničesar ponuditi. Zakaj vsaka ponudba s francoske strani bi pomenila toliko, kakor francosko priznanje kakoršnekoli pra-

Schleicher

Ugledna francoska revija »La Revue de Deux Mondes« prinaša v svoji številki od 1. januarja zanimivo studijo o nemškem kanclerju Schleicherju. Članek je izšel s podpisom Verax, pseudonim, ki navadno zakriva najvišje francoske osebnosti iz diplomacije ali pa generalnega štaba. Za osebnost Schleicherjevo najde pisec te-le izrazito francoske stavke politične psihologije:

»Zadnja dva meseca smo često slišali, da sta v Schleicherju dva osebi; najprej osebja pruske vojaške oficirja, ki izhaja iz aristokratske pruske vojaške rodbine in pa osebja modernega človeka, ki je dober sociolog in psiholog, sposoben, da razume potrebe ljudstva in je pripravljen jim tudi zadoštili. Toda danes moramo priznati, da sta se ti dve osebnosti spretno združili vsled dolge preizkušnje in pod pritiskom močne volje. Vojak in politik, aristokrat in prijatelj naroda sta eno v oportunistu, ali če hočete v realistu, kakršen je Schleicher. Samo poslušajte ga, kako odgovarja ideologom, ki zahtevajo od njega predvsem preureditev nemške države: »Reformirati ustavo in preurediti državo je res da zelo lepo. Toda najprej je treba, da tisti, ki gladijuje, imajo kaj dajati v trehuh. To je še danes za mene edino bistveno.«

Schleicherjev skepticizem in njegova ironija že dolgo vznemirjata berlinsko družabno kromiko. Nedavno ga je eden njegovih tovarišev iz vele-aristokratskega »Herrenkluba« v neki reviji proglasil za cinika. V resnici pa se je temu prijaznemu generalu posrečilo, da si je v vseh odnosih z zunanjim svetom ohranil svežost mladostnega kadeta. Zato zanj ni nobena zadeva brezupna, je pa zato zelo resna. O dolžnosti si je sam ustvaril edinstveno naziranje, ki ga najbrž ne bi bilo mogoče tehtati z nobenim merilom obče morale. Odličen je v ustvarjanju okoliščin, ki lahko kompromitirajo druge. Zna pa tudi prenašati vsvo odgovornost, četudi je zvezana s silnimi nevarnostmi.

Svojemu delu se vda kot pravi jetnik in prihaja v urad pred vsemi drugimi in ga zapuščajo poslednji. Javno izraža svoje zaničevanje nad vsemi tistimi, ki niso znali, kot on pravi, »v sebi premagati, den inneren Schweinehund« (svojo prašičjo leno naravo) in se boje, da bodo kmalu dosegli višek svojih moči. Še bolj pa zaničuje malenkostne in obotavljajoče se značaje. »Tisti, ki mi odgovarjajo, da je nekaj nemogoče in da se to ne da ustvariti, za mene nimajo nobene vrednosti.« Nasprotno pa ljubi vse odločne in drzne ljudi. Hitler mu je zelo ugajal, predno se ni pokazal tako malenkostnega v reševanju nemških vladnih problemov. Ugajajo mu pa še zmiraj Feder, Göring in Georg Strasser in ni več daleč čas, da se bo s temi hitlerjevci sporazumel. Tako je bil tudi ves ereten, ko je v socialno-demokratskem vodilnem glasilu »Vorwärts« čital o sebi tole sodbo: »Možno je, da bodo socialni demokrati enkrat prisiljeni, da odsekajo glavo generalu Schleicherju; možno pa je tudi, da bo on tisti, ki jo bo nim odsekal.« Toda general Schleicher je gotovo odločen, da ne žrtvuje niti svoje glave niti glav drugih.

Mušanov dobil zaupnico

Sofija, 3. jan. tg. Tretji Mušanov kabinet se je danes predstavil sobranju. Mušanov je prečital kratko izjavo, v kateri napoveduje, da bo nadaljeval dosedanje politiko in vložil zakonski predlog, s katerim se bo na podlagi splošne amnestije omogočila vrnitev v Bolgarijo vsem kmetskimi emigrantom. Po kratki debati je sobranje izreklo vladi zaupnico, ker so se narodni liberalci v zadnji minuti razcepili in je večina glasovala za vlado.

Drobne vesti

Berlin, 3. jan. tg. Jugoslovanska vlada je imenovala znanega berlinskega kazenskega zagovornika justičnega svetnika dr. Ivana Werthauerja, za jugoslovanskega konzula honoris causa za Berlin.

Draždene, 3. januarja. AA. Današnjega pogreba nacionalnega socialista Hentscha, ki so ga umorili njegovi strankarski tovariši, se je udeležila ogromna množica. Policija je izdala izredno stroge ukrepe, da prepreči nered. Pogreb je potekel brez incidentov.

London, 3. jan. AA. Kompenzacijski urad objavlja podatke o menjalnih poslih v Angliji leta 1932. Obseg teh poslov je v tem letu močno padel. Urad pripisuje to dejstvo splošni gospodarski depresiji, nedelavnosti borz in pa slabosti kratkoročnega trga. Vsi ti menjalni posli so znašali 1.1932 funtov 32.111.959.000, l. 1931 pa 36.325.360.000. Obseg teh poslov je torej padel v enem letu za nad 4 milijarde.

Berlin, 3. jan. AA. Bivši kancler Cuno je umrl, star 57 let. Bi le ravnatelj paroplovne družbe Hamburg-Amerika in postal leta 1922, nemški kancler. Njegova politika neizvajanja versajske mirovne pogodbe je imela za posledico zasedbo Porurja po francoskih in belgijskih četah. Kot kancler je uvedel politiko pasivne rezistence in srbvneloniranja porurskih industrijcev, kar je dovedlo do katastrofe marke. Ker se je njegova politika pasivne rezistence izjalovila, je moral avgusta 1923 odstopiti kot kancler. Na njegovo mesto je prišel Stresemann. Cuno je nato spet prevzel vodstvo družbe Hamburg-Amerika. Bil je v ožkih političnih zvezah s skrajno desnico in je zlasti podpiral z denarjem hitlerjevo gibanje.

Rim, 3. januarja. tg. Dne 1. januarja so stopile v veljavo nove določbe o vstopu v Vatikan. Tuji morajo za obisk vatikanskih zbirk porabiti nove stopnice pri severnem stolpu vatikanskega obzidja, ki vodijo naravnost v zbirke, dočim so morali tuji do sedaj iti okoli cerkve sv. Petra. Na ta način postane cerkvena dizava zaprta. Papeški podaniki bodo dobili posebne potne liste. Dostop k papeškim sobanom ostane dovoljen slejkoprej pri bronastih vratih. Svoboden pa je pristop v hospital sv. Ane in v pošne urade, kateri se nahajajo ob meji, kar je posebne važnosti v nastopajočem svetem letu za filateliste radi novih poštinih znamk.

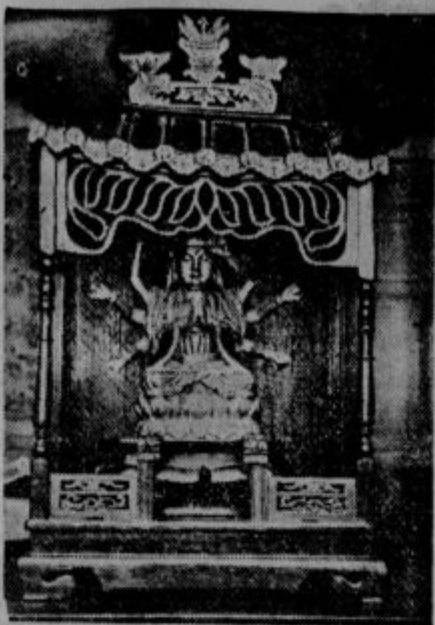
London, 3. januarja. AA. Hudi viharji so večeraj divjali nad Rokavskim zalivom, južno Anglijo in Irsko. V Tipperaryju v Južni Irski je bila škoda prav posebno velika. Vihar je ruval drevesa, odkrival strehe, prevračal avtomobile in povzročil velike prometne nevarnosti. V Severni Irski pa je morje preplavilo bregove in poškodovalo železnike proge. Vihar je mestoma divjal z brzino 60 milj na uro.

Newyork, 3. jan. AA. V neki tukanjski klub je vdrl 7 oboroženih razbojnikov, ki so eplenili 30 članov kluba. Čeprav se jim ni nihče postavil po robu, so vendar streljali in več ljudi ranili.

Belgrad, 3. januarja. I. Na Kolarčevi ljudski univerzi je noči predaval Niko Bartulović o poeziji Otona Župančiča. Predavanju je prisostvovalo večje število tukanjskih kulturnih delavcev in akademskih mladina.

Kitaška misijonska razstava

Delavski shodi na Jesenicah

Kitaške umetnine na misijonski razstavi

Oo, lazaristi so privedli v beli dvorani hotela Uniona misijonsko propagandno razstavo, ki zasluži vso pozornost. Posvečena je izključno Kitajski in omogoča obiskovalcu zanimiv pogled v kitajsko življenje, kulturo in versko. Sredi dvorane stoji dober primer kitajskega pohištva, miza in dva stola iz posesti univ. prof. dr. L. Ehrlicha, za njo pa oltarček z rezbarsko dobrim, izbornim pozlačenim Budo. Na mizi okrog tega oltarčka so razvrščeni kipi kitajskih bogov, bouceev in drugih predmetov iz lesa, glinice in bronu. Posebno pozornost vzbuja skupina srednje velikih kipev raznih božanstev iz lesa, ki so odlična dela priznane izvrstne kitajske rezbarske obrti. Mojestre so komplicirane te figure, ki so nenavadno živahno razgibane, v strogo osnovno obliko valja, drevesnega debla. Odlična je figura sedečega, do ušes v širok plašč zavitega Bude pod širokim klobukom: mikavne so figure otrok, ki jezijo na bivoli. Dekorativno dobre so tudi vse figure iz glinice; mnoge od njih so glazirane. Koncem mize je skupina papirnatih sveč in raznih besedil, ki jih rabijo pri molitvah.

V ozadju dvorane je cela miza zastavljena s keramično posodo, ki pa razen redkih izjem ne vzbuja posebnega zanimanja, ker dokazuje, kakor marsikaj drugega na tej razstavi, kako neugodno se vživajo evropski načini v kitajske oblike in jim jemljejo prvotno resnost, monumentalnost in vrednost. Na sosednji mizi so primeri kitajskih oblik, ki so značilne po svoji barvi in vezeni ornamentiki, ki pa tudi že rahlo kažejo razkrajačo vpliv evropskega okusa. Etnografsko zanimiv je v kotu plašč iz lubja in slamniki. Na sosednji mizi na desno vidimo razna orodja in dele kitajske obleke, razne male predmete, značilne svilene bogee, razglednice s podobami iz pisemskih znamk in sličice na riževem papirju, ki so zelo priljubljene.

Na sprednjih mizah sredi dvorane je predstavljena kitajska pisava, verska propagandna literatura v kitajskem jeziku, besednjaki, v bližini pa časopisje itd. Na tej vzporedni mizi pa je predstavljeno kitajsko življenje v deloma prav posrejenih majhnih rezbarijah iz lesa. Vidimo tudi modele ladij in značilnih nosilnic. Na sosednji mizi (pod oknom) je zbran kitajski denar raznih časov in pogosto obdobjev vredne prav majhne figurice raznih živali in ljudi. Ena miza je posvečena zbirki slovenskih misijonskih spominov, fotografij, pisem itd.

Na stenah vise zemljevidi, ki predstavljajo misijone na svetu in posebej na Kitajskem, in razne značilne kitajske slike. Dragoceno ali posebno starega gradiva ni med njimi, vendar je to, kar tu vidimo, za sedanjo kitajsko kulturo in nje stanje zelo značilno. Tako vidimo značilne podolgovate viseče slike slikane s tušem ali tiskane na papir. Par izmed njih nam kaže značilno sprelnost kitajskih risarjev s tušem. Predstavljajo dekorativno razvrščene veje, ptice ali druge živali

pa tudi ljudi. Slabše po kakovosti so tiskane slike te vrste, posebno mnoge iz zadnjega časa, tiskane po evropskem načinu, ki uničuje priznano dekorativno vrednost tudi najpreprostejšega pristno kitajskega barvastega tiska. Mnogo vidimo tudi tiskanih barvastih slik starejšega, boljšega in mlajšega, po evropski modi pokvarjenega načina, ki v skupinah predstavljajo razne legendarne in povestne dogodke. Par je dekorativno dobrih slik fantastično oblečenih gledaliških prizorov, največ pa je čisto nekitajskih spominskih barvanih tiskov v raznih zgodovinskih dogdkih, posebno iz revolucije in vojske. Isti propad tradicionalnih solidnih kitajskih oblik kažejo razni stenski kolektori in še bolj plakadne slike, ki vise okrog vhoda v dvorano. Izmed versko propagandnih tiskov pa vzbuja največ pozornost večji tekst, ki ima na vrhu izredno fino, a pri tem v pristni kitajski grafični tradiciji stilizirano ime Jesus.

Predno razstavo zapustimo, ne smemo prezreti prenosnega misijonskega oltarja, ki se prenaša v priročnoem kovčegu, kateri služi obenem odprt za portatilni oltar in vsebuje vse najpotrebnejše za službo božjo: Sveče in križ, mašno knjigo, ličen kelih, celo monštranco in drugo.

Razstava seve nima namena nuditi gledavcu kulturno, zgodovinsko ali sistematično zbrano etnografsko gradivo, njen namen je v prvi vrsti vzbuditi zanimanje za kitajski narod in njega posebnosti, posebno pa na tiste strani kitajskega življenja, ki so za misijonstvo kakorkoli važne. Kljub temu pa je ta razstava glede sodobne slike kitajskega življenja toliko popolna, da jo moremo priporočiti vsakemu izobražencu. Nas je v prvi vrsti zanimalo opazovanje, kako vpliva na tradicionalne kitajske oblike prodiranje evropskih oblik. Prepričani smo, da v isti meri kakor na teh skromnih primerih sodobne kitajske likovne kulture propada pod evropskimi vplivi duh kitajske tradicije, tudi v drugih panogah življenja in kulture. Mi namreč na teh primerih vidimo, da ne nastopajo kot kulturni kolonizatorji mogoče kvalitetne oblike resne evropske kulture, ampak v prvi vrsti najprej, ki so v Evropi že zdavnaj do neokusnosti prežvečene. Ob vrodu razvrščeni plakati s svojim tinglanskim načinom izborna ilustrirajo destruktivni vpliv evropske trgovske kulture. Za evropske kulturnosce je slika, ki se pači s kitajskih plakatov zadnjega časa, spričevalo zelo dvomljive vrednosti.

Za vsakega mislečega evropejskega izobraženca je ta misijonska razstava po ti strani tudi strašno izpraševanje vesti. Ali se ne bo rumena rasa enkrat vendarle opravičeno maščevala nad nosilci te tako očitno destruktivne »kulture«, ki je tako malo krščanska, tako strašno plitvo posvetnjaška, resnemu delu misijonarjev pa mogoče nevarnejši nasprotnik kakor zagrizena, v starih solidnih življenjskih šegah vkoreninjena kitajska tradicija.

Jesenice, 31. decembra.

Včeraj se je vršilo zopet zborovanje vsega delavstva KID. Poročano je bilo o končnem sklepu razsodišča in o odgovoru KID.

Razsodišče, kakor je Slovenec že poročal, je odločilo v prilog delavstva, da je odpoved pogodbe upravičena. Dne 22. dec. je bil na KID poslan dopis, naj tovarna do 29. dec. ugodi zahtevam delavstva in tako stvar likvidira. KID pa je odgovorila, da obžaluje, ker se ne more vsiliti razprava, vodilni funkcionarji so namreč odločali in se vrnejo v začetku januarja.

Na zborovanju je bilo sklenjeno, da se pošlje na vodstvo tovarne od vseh treh strokovnih organizacij podpisana resolucija, s katero

se zahteva, da poda KID do 5. januarja konkretni odgovor. Delavci martinarije pa so na svojem sestanku in na shodu vnovič sklenili, če do 5. januarja s strani KID ne bo konkretnega odgovora, da martinarija 6. januarja od 6 do 22 ne obratuje, delavstvo pa se posvetuje o nadaljnjih ukrepih. O stvari je bila obveščena Delavska zbornica.

Martinariji so poslali na zborovanje štiri zastopnike iz izmene, ki je bila v tem času zaposlena, da s tem pokažejo svojo skupnost in enotnost. Delavstvo tega obrata je pri zopetni upostavitvi dela spomlad prišlo med zadnjimi do zaposlitve, zato nastopa sedaj najradikalnejše.

Slovenski glas iz Berlina - za slovenske rojake v Srbiji

II. berlinsko pismo

Božič smo tudi v Berlinu praznovali malo po krščansko, malo po pogansko, kakor povsod po krščanskem svetu: s petjem, lučnicami in seveda božičnimi drevesci, katerih je bilo po raznih krajih mesta cele gozdove. Celo neke vrste poprtjak smo jedli... samo kadili in škropili nismo. Pa saj tudi pri vas ne daste več veliko na ta lepi slovensko-božični običaj in ga opuščate od leta do leta vedno bolj, kakor da to ni več za naše prosvetljene čase. Prekunašni ste postali! Preproste vere pastircevi nimate več...

Po nekaterih cerkvah berlinskih je polnočnica, po drugih pa je »polnočno« opravilo ob štirih ali petih zjutraj. Jaz sem imel polnočnico v eno uro oddaljeni katoliški koloniji z imenom Finkenkrug. To je krasna kolonija: sredi legega gozda vile in hišice razvrščene v lepem redu. Česte (z napisi) imajo imena po samih tičih, ki po gozdu bivajo in prepevajo. V tej koloniji je majhna katoliška sirotišnica in v njej kapela — nad hlevom, v katerem stanujejo pohlevne kravice, ki zalagajo otroke sirotišča z mlekom. V kratkem nagovoru, ki sem ga imel med sv. mašo, nisem mogel, da bi ne omenil, kako podobna je naša kapela betlehemskeemu hlevu: tam volček in osliček, tu pod nami pa kravice... Bog je res s skromnim bivališčem zadovoljen! — To, dragi moji, to je diaspora! Blizu okoli lepe vile... tu pa Bogee ne-ravno v hlevu, pač pa nad hlevom!... Ponudili so mi avto, da bi me tja potegnili. Pa kdo bi se na sveti večer z avtom vozil, in k polnočnici! Kje pa je poezija svetega večera! Šel sem seveda — s precejšnjim spremstvom — peš. Lepo je bilo! No, za nazaj se pa avta že nisem branil, ker doma smo imeli polnočnico ob petih. Saj nisem mogel poslušati krasnega pritrkavanja zvonov, ki bi mi donelo pa ušesa od vseh cerkva po okolici, kakor sem ga poslušal doma na sveto jutro vsako leto, dokler niso oddoneli zadnji zvonovi. To je nebeška muzika, to je slava Bogu na višavah po slovenskih gričih in planjavah.

Zvoniti in pritrkavati znate, da vse zvonarje po širnem svetu v žakelj denete, — a v petju vas pa mi na Nemškem posekamo! — Kako? Kaj? Kakor v zvonjenju, tako ga tudi v petju nam Slovence na svetu ni para! — Da, pojejo, pojejo lepo! O, da, pogrešal sem jih, pogrešal krasnih božičnih pesmi slovenskih. Lepe so! A — kdo jih poje? Komaj en odstotek ljudi; drugi jih poslušate in samo poslušate. Na Nemškem jih pa res pojejo, — pojejo vsi. Na Nemškem je pesem ljudska last. Pri vas pa ni. Tega vam manjka, odločno manjka. Na Nemškem igra pesem vse drugačno vlogo kakor na Slovenskem. Na Nemškem je petje ljudstva važen in velik del bogoslужja. Pojejo ob vsaki priliki; skoraj vselej, kadar molijo, tudi pojejo. Kakor Nemec ne je nikoli suhega kruha, biti mora vedno dobro namazan, tako tudi nikoli Boga ne časti brez petja. Skupno večerno molitev zaključijo s pesmijo: In dieser Nacht sei du mir Schild und Wacht... Pri moji maši pojejo vsak dan, in to sami moški. Nemški duhovniki, ki so bili pred nekaj leti na Slovenskem, so se čudili, kako da je pri poljudanosti maši v ljubljanski stolnici kar tiho, da nič ne pojejo. Da bi ti, ki so ob pol dvanajstih v Senkavžu pri maši, po cerkvi peli? Kaj pa mislite? Kdo pa zna pri nas v cerkvi usta odpreti, ako ni na koro? Pri Nemcih je pa to samo po sebi umljivo, da se poje. Neverjetno je, koliko pesmi znajo. Seveda vprašanje je — kako pojejo. Imajo tudi tukaj cerkve mogočne pevske zборе, ki prepevajo krasno. Ljudstvo pa ni tako natančno v tem oziru. Prvič pojejo vedno enoglasno, kar za naša ušesa ni. Napevi so pa večinoma tudi zelo enolilni. In tako jo žagajo, žagajo, žagajo, da me skoraj ušesa bole. In vendar hvalim njih dobro voljo! Ne gledajo toliko na lepoto, marveč pevajo hočejo le moliti. Da, na Slovenskem je petje bolj umetnost, okrasek božje službe, na Nemškem je pa bolj molitev...

Rad bi združil to dvojico: Lepoto slovenske pesmi pa nemško vnojo za petje. Da bi Nemce seznanil z našim petjem, sem prinesel s seboj Premrlovo »Ljudsko pesmarico«. Na sveti dan pa smo prvič peli lepe pesmiške litanije z latinskimi besedilom. Seveda so zelo ugajale. Skušal jih bom vpeljati v berlinske cerkve. — Kdaj bo pa na Slovenskem kaj z ljudskim petjem? Čakamo, čakamo... Oh, kako gre to težko! Pa počasi morda vendar kaj bo. Kaj bi ne? O Lutru pravijo, da je s petjem več ljudi v svojo cerkev spravil (hineingesungen) kakor s pridigami. Če ima ljudsko petje tako moč, zakaj bi čakali!...

Tako se učimo drug od drugega! Kar ima ena dežela lepega, to naj povzame od nje druga, ki tega nima! Zato pa moja trditve, ki jo poudarjam in ponavljam na mednarodnih shodihi: Mi katoličani raznih narodov se ne poznamo med seboj, ali se poznamo le od slabih strani; zato se tudi med seboj ne cenimo, ljubimo pa celo ne. Obiskujemo se, spoznavamo se, bodimo se, učimo se drug od drugega! — Da bi vsi, ki ste name hudi, češ, da Slovence preveč očitam njih napake, ker bi jih rad (te napake: pijančevanje i. dr.) odpravil, — da bi me vi slišali, kako jaz predstavim Slovenijo Nemcem! V cerkvi, v pridigi. Že večkrat sem imel to pridigo. Tukaj tudi, drugo nedeljo, ko sem prišel. V Bottropu, kjer sem to govoril, mi je rekel župnik: Vso župnijo ste očarali (die ganze Gemeinde war entzückt). Nič ne lažem, nič ne pretiram, povem pa samo lepe reči, slabe zamolčim. Pred tuji močimo o svojih napakah, ker jih nič ne brigajo; doma jih pa moramo povedati, sicer jih pa odpraviti ne moremo! No, kaj pravite: ali je tako prav ali ni?

A vrniti se moram še k diaspori! Saj živim sredi nje. Kakor v Berlinu samem, je tudi v okolici raztreseni in med protestantne pomešani vse polno katoličanov. In to so sami priseljeni: prej je bilo vse protestantsko. Nemška diaspora je ogromna; po vsej Nemčiji so katoličani raztreseni. Nemški katoličani storijo za svojo diasporo mnogo, povsod nastajajo nove cerkve in kapele; a še ne zmorejo vseh potreb. V Jugoslaviji je katoliška diaspora nekaj novega; čez noč je nastala. In zdaj

kolika je že tudi! Ker katoličani zelo radi pridemo prepozno, ko je že veliko zamujenega, zato vam kličem:

Kolikokrat so moje misli v srbskih rudnikih, ki sem jih spomlad obiskal! Včasih me skoraj vest zapeče, zakaj nisem šel namesto v Nemčijo raje v Senjski Rudnik.

Obljubil sem jim, da bomo došli v Slovenijo duhovnika, ki jim bo sezidal cerkvice. Mladega, žvrstega, podjetnega! Tam (vzhodno od mesta Čuprije) je namreč pet rudnikov: Ravna Reka, Bare, Sisevac in še eden, čegar ime mi je ušlo, katerih središče je Senjski Rudnik. In tam bi bil kravovo potreben duhovnik. Saj ljudje živijo in umirajo brez njega. In zdaj ni nobenega! G. župnik rožmeta gre v Zaječar, kjer je drugo tako središče rudnikov, kar je tudi prav, tembolj ker je, žal prežgoda, umrl g. Pavlič. A za Senjski Rudnik ni nobenega. Naj bi se opogumil za to kak mlajši gospod! Kdor želi kaj posebno lepega narediti, naj se odloči za to! Zdaj, ko je po drugih deželah za naše rojake že vsaj nekoliko preskrbljeno, nikar ne pozabite na rojake v domači državi.

Ne pozabite na diasporo, ne pozabite na Senjski Rudnik, dokler ne dobi duhovnika! Večje potrebe ni nikjer. To je moj glas iz nemške diasporo —

† Ivan Husjak

Zalostni smo! Po težki bolezni, dne 29. decembra ob 7 zvečer, previden s sv. zakramenti, je nehal trpeti po 63 letnem zemeljskem življenju, naš prvi in veliki tovariš viničar Ivan Husjak. Skromen, nadvse dober in pošten, poštenovalec, v stanovski zavesti neuklonljiv je bil. Njegov značaj ga je storil velikemu med viničarji, s katerim si je pridobil ne samo avtoriteto, da je bil od ustanovitve »Strokovne zveze viničarjev« sem celih dvanajst let njen neumorni načelnik, marveč s svojo dosledno poštenostjo in odločnostjo je imel tudi velik ugled pri vinogradnikih. Samo radi teške bolezni, je bil primoran spustiti krmljo »Strokovne zveze viničarjev« kot načelnik, katere pokret je vodil vedno z največjim prezirom na razne ovire in težave, neustrašeno v največjih in najbolj odločilnih trenutkih. Kakor ga je bilo v pokrašču »Strokovne zveze viničarjev« povsod le čutili, videti pa bolj redko, tako je tiho in naglo odšel iz naše sredine. Pogreb dne 31. decembra, je bil posebnost za tako velikega delavca, kakor je bil tov. Ivan Husjak. Nič ni bilo ceremonij, nič govorance, nobenih korporacij ali društvenih vencev. Izraz naše velike žalosti je bil ravno v vsej tej tihoosti in molčnosti povdaren na poseben način. Tako je bila njegova oporoka strokovni organizaciji. »Kadar bo vstajenje, naj pridemo zopet vsi skupaj tako, kot smo bili tukaj«, tako mi je naročil. Kot skrben oče številne družine, je bil tudi kot viničar na svojem mestu. Samo enkrat v življenju se je preselil k drugemu gospodarju in to pred tremi leti. Povsod mu je bilo celo od inozemcev zaupano odgovorno nadvinčarsko mesto v gospodarstvu. Njegova osebnost in vrline, bi morale svetiti kot goreča baklja vzgleda, viničarjem samim, še bolj pa vsem, ki stoje na vodilnem mestu današnjega viničarskega stanovskega pokreta.

Nepozabni tovariši! Odšel si, zmučen in utrujen. Odpočij se sedaj v miru božjem. Tvoja borba za ta svet je končana, zasluže, ki jih imaš pri tem za naš bedni viničarski rod, ostanejo. Zemlja, ki si jo v trudu in znoju prekopaval vse svoje življenje, hrani sedaj Tvoje telo. Duša je šla k Bogu po svoje plačilo. Za nas moli in prosi blagoslova, ki smo Tvoji in ki nas je toliko. Zato nam nisi umrl! Živel boš med viničarskim ljudstvom, vedno kot veliki vzornik. Tvoji ideji ostanemo zvesti. Ti si nas učil vztrajati in bodril v borbi — zatorej od tisočev Tvojih — hvaležnost, nevenljiv spomin Tebi naš veliki tovariš. — Slava! P. Rozman.

Zborovanje lesne domače obrti

Ribnica, 2. januarja.

Na semanji dan po novem letu se vrši redno tudi občni zbor Zveze lesnih domačih obrti, v kateri so včlanjeni naši rešetarji. Letos je bila udeležba izredno velika, tako da je bila dvorana Hranilnice in posojilnice docela zasedena od članov zadruga. Načelnik g. Skulj je poročal o delovanju zadruga v l. 1932. Delo načelstva se je raztegnilo na intervencije za odstranitev raznih zaprek pri carinarnah v Avstriji, za doseganje obrtnih pravic pri domačih oblasteh, ker so se stare pravice mnogim članom okrnjevale itd. V tem pogledu je bila deputacija zadruga tudi pri banu. Posredovanje glede pravic je bilo ugodno.

Načelnik je poudarjal ugle, ki si ga je zadruga pridobila v inozemstvu. V preteklem letu so prihajala naročila za lesne izdelke celo iz Kanade, Švice, Afrike (Aleksandrije), Nemčije in Albanije. Poudarjal je potrebo po izdelovanju novih potrebščin in igrač, po katerih je mnogo povpraševanja. V tem pogledu je nova akcija že v teku. Poudarjal je skupnost nastopa osebito v tujini in medsebojno pomoč. Po sprejetju poročila in bilance so člani pripravovali o težkočah glede posov, obrtnih dovolil, neenako postopanje avst. oblasti pri carinah i. dr. Načelnik je vse sprejel v nadaljnje intervencije. Ob zaključku je zbor napravil svojemu načelniku in ustanovitelju zadruga prisrčne ovacije, hoteč pokazati, kako iskreno hvaležen je naš mali obrtnik svojemu načelniku, ki se ne boji truda in dela za ohranitev glavnega vira preživljanja cele ribniške doline — rešetarstva.

Sprejela se je resolucija, v kateri se zadruga zahvaljuje za pomoč Trg. in obrtni zbornici v Ljubljani, in zahvala načelniku obrtnega oddelka banke uprave g. dr. R. Maru ter prošnja na centralno vladno, da se našim rešetarjem ne okrnjuje večstoletnih pravic glede prodajanja in popravljanja raznih kmetijskih potrebščin.

Načrt obč. zakona in ljudstvo

St. Lovrenc, 1. januarja.

Na poziv okr. načelnikstva v Novem mestu, naj se izreče o komasaciji občin in novih občinskih domovih, je sklical župnik v St. Lovrencu na novega leta dan farane v šolo in jim razložil vladni načrt. Komasacija občin je nujno potrebna. Vzroki so znani: male občine ne zmagujejo bremen, poslovanje je včasih pomanjkljivo, številna uradna pota zelo obtežujejo proračun občine.

Prometne zveze v zadnjih desetletjih so pokazale druga pota za komunikacijo, kakor je bila prej. Zato z veseljem sprejememo vladni načrt v celoti, kolikor se nas tiče. Ljudje so jasno spoznali, da gre za nujno potrebno reformo. To je že odločeno, pomagal ne bo noben ugovor.

Drugače je z osnutkom novega občinskega zakona, ki določa občinske domove, ki bi imeli dvorano za sejo, pisarno, ječe in stanovanje za vse uslužbence, t. j. tajnika, posebnega organa, vso davkarstvo, katero občina prevzame, stražnike in slugo. Letni stroški bi znašali najmanj 200.000 Din. Nekaj podobnega so osnovali fašisti. Mala občina je imela prej 3000 lir stroškov, danes 80.000 lir.

V ljudstvu je kar zavrelo, ko se je zvedelo za novi načrt. Napravili so se med velikim navdušenjem soglasni sklepi prav od vseh. Te sklepe priobčujemo, ker natančno izražajo razpoloženje ljudstva vseh orientacij. Ljudstvo je govorilo. Sklenilo se je med drugim to-le:

Z veseljem pozdravljamo načrt kamasirati občine, jih prilagoditi sedanjim prometnim in gospodarskim razmeram, da bodo imele večjo življenjsko moč in tako svoje dolžnosti boljše izpolnjevale. Ne ugovarjamo izločitvi d. obč. Sv. Stefan, če so ti sami zadovoljni. Z veseljem sprejememo Stehanjo vas in obč. Prapreče v obč. Veliko Loko. Toda neizpolnjen je pri nas osnutek obč. zakona, ki zahteva občinske domove z dvorano, stanovanjem, pisarnami in ječami. Naša občina ne bo nikdar mogla imeti vse našteto uradno osebje, ne stražnikov in slug. Nikdar ne bomo mogli na občino prevzeti poslov finančne uprave in drugih voj. evid. dolžnosti. Ne potrebujemo in ne zmagamo novih obč. domov. Dosej so se vsi posli občine dobro in pošteno opravljali v hišah naših županov. Za vse naše potrebe so te hiše popolnoma zadostovale. Kdor hoče kaj boljšega, naj si sam take hiše zida.

Ne zmagamo takih stroškov. Najboljše gospodarji ne morejo več shajati. Živijo tako borno, da ne morejo svojim domačim nabaviti niti obleke in obutve, ne morejo plačati poše.

Slovenski kmet je davke redno plačeval. Če je zdaj večkrat in vedno večkrat rubežni treba, je to dokaz, da so na koncu svoje moči. Novi domovi z vsem osebjem bi pomnožili obč. stroške za 2 do 3 Din pri vsakem dinarju direktnega davka. Kdor preveč šari z zidanjem, vselej sebe konča. Tako bi prišlo na kant vse naše občine.

— Naši župani so preprosto, pa vedno pošteno opravljali svoje težke dolžnosti. Uprava je bila ljudska, poštna in zato poceni. Če so bili včasih res nedostatki v reševanju uradnih aktov, se da z izločanjem naših ljudi, ki imajo tako lepe zmožnosti, prav lahko odpraviti. Potrebni pouk bi manj stal kot ena taka uradna oseba v pol leta. Dobro nam je znano, koliko slabega uradovanja in očitih poneverb je danes po svetu. Mi zaupamo našim ljudem. Čim bolj priprosto je uradovanje, boljše je.

Ko bi nam zdaj drugi nastavljali obč. uslužbence, bi bila v sedanjih demokratičnih časih, ko se po vsem svetu zahteva za ljudstvo več pravice, uničena avtonomija občine, te prve celice pravice prostosti.

Finančne posle naj država sama opravlja. Občine jih ne morejo in nočejo prevzeti, ker ne morejo davkarjev plačati. Ječ ne potrebujemo. Saj ne bomo hudodelcev samj sodili. Občinski stražniki ne potrebujemo, ko ima država orožnike, ki morajo opravljati vso policijsko službo.

Vsaka pametna reforma mora porabiti dano podlago in na tem temelju z dano močjo in sredstvi zidati novo v splošno ljudsko korist. Tu se pa vse dosedanje popolnoma uniči, napravi se nevaren, zelo drag poskus.

Sklepi so se danes poslali okr. načelnistvu v Novem mestu, ki jih predloži banski urgov in ta ministrstvu.

Anton Oblak.

Selca

Drama »Zlatopoljčani«, ki jo je uprizorilo Prosvetno društvo v Selcih na praznik sv. Stefana in Novo leto, je prav dobro uspela. Igralci so svoje vloge odlično rešili. Med odmorji je igral tamburaški zbor »Prosvetci«, ki ga vodi g. organist Alojz Smid. Vstopnice so bile razprodane in dvorana nabito polna.

Ljubljanske vesti:

Lanski tujski promet

Ljubljana, 3. januarja.

V primeri z letom 1931 je tujski promet v Ljubljani padel leta 1932 za približno 15%, če ga primerjamo po številu tujcev, in za približno 30%, če ga primerjamo po številu plačanih nočnin. Leta 1931 je bilo v Ljubljani približno 50.000 tujcev, ki so plačali skupno okoli 120.000 nočnin, leta 1932 pa je bilo v Ljubljani skupno 43.244 tujcev s 85.997 plačanih nočninami. Vsak tujec je povprečno torej bil dva dni v Ljubljani. Med tujci jih je bilo 30.908 iz Jugoslavije, 187 iz drugih balkanskih držav, 4109 iz Avstrije, 1842 iz Češkoslovaške, 120 iz Anglije, 274 iz Francije, 2499 iz Italije, 427 iz Madjarske, 1919 iz Nemčije, 286 iz Poljske, 371 iz drugih evropskih držav, 224 iz Severne Amerike, 68 iz Južne Amerike, 1 iz azijskih držav, 9 iz Afrike, nobenega tujca pa ni bilo iz Avstralije in Oceanije. Vseh inozemcev skupno je bilo v Ljubljani 12.336. Med inozemci se jih je mudilo v Ljubljani po poslovnih opravkih 7690, po drugih opravkih pa 4646. Med Jugoslavlani se jih je mudilo po poslovnih opravkih v Ljubljani 20.154, po drugih opravkih pa 10.754. Inozemci so plačali 32.239 nočnin, Jugoslavlani pa 54.753.

Meseca decembra je Ljubljano obiskalo skupno 2792 tujcev, kar je najnižja številka v vsem letu. Iz Jugoslavije je bilo 2191 tujcev, iz drugih balkanskih držav 22, iz Avstrije 188, iz Češkoslovaške 84, iz Anglije 1, iz Francije 20, iz Italije 151, iz Madjarske 25, iz Nemčije 73, iz Poljske 9, iz drugih evropskih držav 14, iz Severne Amerike 14. Skupno je bil med tujci 601 inozemec. Med inozemci se jih je 392 mudilo po poslovnih opravkih, po drugih 209. Med Jugoslavlani se jih je mudilo poslovno v Ljubljani 1243, po drugih opravkih pa 948. Skupno je bilo plačanih 6959 nočnin, od teh so plačali inozemci 1911, Jugoslavlani pa 4718.

Kaj bo danes?

Drama: »Vodac. Red Sreda.

Opera: »Manon. Red B.

Prosvetno društvo Trnovo: ob 8 zvečer VI. prosvetni večer v društvenem domu v Karunovi ulici 14. Skriptično predavanje dr. Valter Bohinjca: »Cloveška bivališča pri raznih narodih.

Kino Kodeljevo ob 20: »Nesmrtni potepuh.
Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Tyrševa ulica 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

★

Kitajska misijonska razstava. Od 1. do 6. januarja 1983 je v Uniozu kitajske etnološke misijonske razstave. Razstavljeni predmeti so pristni izdelki kitajske umetnosti, ki nazorno kažejo visoko stopnjo kitajske kulture. Cela vrsta iz dragocenega lesa in umetno izdelanih bogov ter serije slik iz kitajske mitologije bodo gotovo vsakomur vtisnile točno predstavo o kitajskem umetnostnem in oblikovalnem umu. Tudi prekrasni kitajski keramični, mizarski, tiskarski, tekstilni in drugi izdelki bodo osupnili marsikoga, ki si je morda doslej mislil, da morejo le Evropani kaj lepega izdelati. Različni ročni kitajski izdelki (originalne slike, jedilne palčke, riževe slike in drugo) bodo obiskovalcem na razpolago. Na razstavi bosta navzoča vedno vsaj po dva razlagalca razstavljenih predmetov. Tudi g. misijonar Jožef Kerec, ki je bil 12 let na Kitajskem in kamor se kmalu zopet povrne, bo znal obiskovalcem misijonske razstave marsikaj lepega in zanimivega povedati iz kitajskega kulturnega in verskega življenja. Dvorana bo prijetno zakurjena. Od časa do časa bodo gramofonske plošče mudile obiskovalcem tudi kak pristen komad iz kitajske glasbe. Razstava bo odprta vsak dan od 9—19. Vstopnina 2 Din.

Vprašanje, ki bi moralo zanimati vsakogar, se bo obravnavalo drevi na III. rednem mesečnem predavanju »Svete vojske« v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12 in sicer ob 20 v dvorani (ne v sobi, kjer so običajni tedenski sestanki). Govori načelnik »Brezalkoholne produkcije« g. Joško Lindič o vzroku: Zakaj ne more določeno razgrajiti spone alkoholizma?

Članstvo g. župana dr. Pucen so izrekli tišči občinski svetovalci, ki so organizirani v JRKD. — Slovesni Narodni poudarja o tem dogodku tole: »Klub občinskih svetovalcev JRKD v Ljubljani je na svoji seji dne 2. decembra 1982 soglasno sklenil: Klub občinskih svetovalcev JRKD izreka neomajno zaupanje gospodu županu dr. Dinku Pucen in z ogorčenjem odklanja agitacijo, katere namen je zatemičiti njegov ugled in velike zasluge, ki jih ima za podvig našega mesta. — Pri poimenskem glasovanju so pristali na resolucijo sledeči občinski svetovalci, člani kluba JRKD: ing. Beve Lado, predsednik kraja, odbora za dvorski okraj; dr. Bohinjec Joža, ravatelj OUZD; Cotar Anton, uradnik Polkojninskega zavoda; Dachs Ivan, posestnik in odbornik Gostilničarske zadruge; dr. Fetič Otton, predsednik Maloželeznice družbe; Frelj Ivan, predsednik društva hišnih posestnikov; Frihar Rado, industrijalet; dr. Klepec Josip, odvetnik in predsednik kraja, org. za poljanski okraj; Kosem Dragutin, predsednik SGRJ; Likozar Anton, predsednik Gosp. društva za šentjažebni okraj; Lombar Alojzij, predsednik kraja, org. Ljubljana VII.; Lovša Josip, predsednik kraja, org. za Trnovo; Ludvik Avgust, načelnik glavnega kol.; dr. Lukan Miroslav, veliki župan v p.; dr. Modic Ivan, odvetnik; Olup Josip, posestnik; ing. Pavlin Josip; dr. Ravnihar Vladimir, senator; Rebek Josip, podpredsednik TOI in predsednik obrtniškega društva; Rupnik Franjo, podpredsednik NSZ; maz. ph. Sušnik Rihard, predsednik Mestne hranilnice; Šterk Pero, hotelir; dr. Subic Milan, odvetnik; Tavkar Iv., predsednik OUZD; Turk Josip, starosta Jugoslovanske gasilske zveze; Urbas Miroslav, industrijalet; Vrbine Ivan, posestnik in načelnik gasilskega društva Barje; Zaje Franc, posestnik.

Člupniški dobrodelni odbor župnije sv. Peter ima v sredo, dne 4. januarja ob pol 8

zvečer v župnišču svoj redni mesečni sestanek. Vabljeni so vsi člani Vincencijeve in Elizabetnih konferenc župnije sv. Peter.

○ Pogreb »Hinka Podobnika iz Idrije bo danes ob pol 2 popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Križu.

V mesta in naselja mala, — čuješ Slamič — vsepovsod, kot po »Radiu« gre hvala tvojih kuhinjskih dobrot.

○ V Ljubljani umrli od 23. dec. do 29. dec. 1982: Zlatnik Henrik, 78 let, hiralac, Vidovdanska c. 9. Božič Marija, 78 let, zasebnica, Poljanska c. 16 (Jožefinim). Kastelic Franc, 19 let, hiralac, Vidovdanska c. 9. Kozol Miro, 19 let, sin vdove, Vidovdanska c. 9. Jereb Matevž, 61 let, zidar, Cesta dveh cesarjev 99; Sojer Ljudmila, 2 meseca, hči delavca, Soška ul. 13, klet. — V Ljubljanski bolnišnici umrli: Zupanc Franciška, 55 let, Menges, zavetišče sv. Vincencija. Breznik Ivana, 17 let, trg. učenka, Sv. Petra nasip 59. Košir Joško, 1 leto, sin zidarja, Koš 10 pri Kočevju. Burja Jožef, 4 meseca, sin dninarja, Srednja vas 10. Ivančič Anton, 35 let, prog. čuvaj drž. žel., Raketi, čuvajnica št. 722. Istenič Ana, 2 leti, hči strojnika, Vrhnika. Dobnik Avgusta, 83 let, vdova po šolskem upravitelju, Poljanska c. 16. Izakar Franciška, 38 let, poljska dninarica, Jelenk 2, obč. Trojane. Kováč Franc, 80 let, bivši nočni čuvaj v predmestju, Japljeva ul. 2. Kramar Gojselav Peter, 10 mesecev, sin Ivana, ortopedičnega mehanika, Zoljarska ulica 8. Novak Vinko, 11 let, sin tesarja, Sostro 33. Bricej Ivan, 39 let, posestnik, Blavizki 4.

○ Popravek. V včerajšnji zahvali Praunseis je bilo ime pomotoma natisnjeno Helena namesto pravilno Milena.

○ Dijakom in dijakinjam. Prejeli smo: žrtvujte pet ur svojih počitnic v svrhu pridobivanja članov za društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani. S tem delom zmanjšujete prispevke svojih roditeljev za študije ter tako ublažujete splošno bedo in dragotino. Kdor pridobi pet do deset članov, je izvršil veliko socialno delo! Zglasite se v pisarni Vegova ulica 8, dvorišče levo, pritrilje od 15 do 17 ure, kjer vam bom podal potrebna navodila. — Rudolf Puc, odbornik in organizator Društva stanovanjskih najemnikov, Prekmurska 2.

○ Velik alarm pa majhen požar. Včeraj okoli pol 1 popoldne sta oddrvela proti Bežigradu dva gasilska avtomobila, polna požarnih gasilcev in orodja. Požarna bramba je bila namreč obveščena, da je v eni mestnih hiš za Bežigradom izbruhnil velik požar. V resnici pa je pričelo goriti le v podstrešju ter so ogenj pogasili s par škafki vode že gasilci gasilskega društva za severni del mesta. Razburjenje prebivalstva je bilo pretirano.

○ Škrlatinka in davica sta zadnje čase zavzeli v našem mestu zelo veliki obseg in infekcijski voz, ki odvažajo bolnike v bolnišnico, je vedno na ulicah.

○ Otroci se ponesrečijo. Na grozen način se je v ponedeljek popoldne ponesrečila na Sodarski stezi 2 9 mesecev stara Gabrijela Roh, hčerka posestnika. Mala Gabrijela je sedela poleg štedilnika, s katerega je prevrnila nase lonec vrelega kropla. Otroci so dobili hude opekline po vsem telesu. Zvečer so ga prinesli v bolnišnico. Le malo je upanja, da bi otrok okrevale.

○ Nesreča pri smučanju in na dvorišču. V Bohinju se je pri smučanju ponesrečila 19 letna Dagmar Ulić, akademkinja iz Ljubljane. Pri padcu si je zlomila desno nogo. — Na Novega leta dan se je na domačem dvorišču ponesrečil 29 letni Slavko Potokar, uradnik Ljublj. kreditne banke, stanujoč na Bregu 8. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo.

○ Pamparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Mariborske vesti:

Dokazi stiske...

Več deložacij, več dražb, več rubežni

Maribor, 2. januarja.

Pred dnevi smo objavili statistiko konkurzov in poravnav na področju mariborskega sodišča. Še točnojšo in splošnejšo sliko gospodarskega življenja današnjih dni nam pa nudijo številke izvršilnega oddelka okrajnega sodišča, zlasti če jih primerjamo z lanskimi. Iz suhoparnih številk rastejo pred nami slike, ki nam govorijo o razločnej kot v prejšnjem letu. Vse kaže, da se gospodarsko življenje, izvršilni predlogi, rubežni in dražbe so postale znak naših dni; tako smo se navadili nanje, da

Finančni ravnatelj dr. Valjavec v Mariboru. G. finančni ravnatelj bo v četrtek 5. januarja v prostorih davčne uprave v Mariboru sprejemal stranke od 10 do 12 v davčnih in drugih službenih zadevah.

Žalostne številke. Statistika nagle in neprevidne smrti beleži v minulim letu skupno 22 takih smrtnih slučajev. Na prvem mestu so samomorji, ki jih je bilo skupno 14 in sicer 11 moških in 3 ženske osebe. Nesreč s smrtonosnim izidom je bilo 5; ena oseba je umrla radi karambola, ena je bila do smrti povožena, tri pa je pobrala na področju mesta nenasišna Drava. Ena oseba je umrla kot žrtev zločinca roke, 2 pa je zadela smrtonosna kap. Kot sredstvo prostovoljnega odhoda iz življenja je med samomorilci tvorila na prvem mestu Drava, za njo pa vrv, nato strup, nož, samokres in dinamit.

Obilo posla imajo na davčnem uradu. Sedaj ob začetku leta je naval strank tolik, da uradniki jedva zmagujejo delo. Večine obiskovalcev davkarja pa ne tvorijo oni, ki nosijo penoze, ampak prijavnice za celo vrsto davkov, ki jih je treba z novim letom prijaviti.

Led že vozi. Dočim poročajo iz drugih krajev države o pravnici pomladi, ki je zavladala, imamo v Mariboru še neprestano škripajoč mraz. Ribniki v okolici so že debelo zamrznili in nekateri obratniki, kakor pivovarne, so se že pričeli oskrbovati z ledom.

Naval na bolnišnico. Zadnje dni vlada v mariborski bolnišnici nenavaden naval bolnikov, ki pridejo iskati v zavod zdravja. Po večini sami rečejo, ki jim je huda zima zrahla že itak slabo zdravje.

Volitve obratnih zaupnikov so se pričele s pričetkom meseca v industrijskih obratih na področju mariborskega okrajnega sodišča. V nekaterih obratih so volitve že končane, po drugih pa se bodo radi izrednih gospodarskih razmer menda znatno zavlekale.

To pa ni bilo potrebno. Rečejo, ki preživljajo večer svojega življenja v mestni oskrbnici, so dobivali poleg oskrbe mesečno vsak po 50 Din za osebne potrebe, kakor tobak, kak mali priboljšek in slično. Za novo leto pa so izplačali siromakom mesto 50 samo 30 Din. Znižanje je predvideno v novem proračunu. Mestni občini ne bo prineslo akoro nobenega prihranka, uboge reveže je pa hudo prizadelo.

Vsi posestniki šoferskih vozovnih dopustil, ki stalno bivajo v mestu Mariboru in doslej še niso plačali banovinske takse na vozniško izkaznico za leto 1982, se pozivajo, da jo plačajo pri predstojništvu mestne policije, soba 6, vsaj do 10. januarja 1983. Po preteku označenega roka se bodo vsa vozna dopustila, za katere še ni bila vplačana banovinska taksa v znesku 50 oziroma 100 Din brezpogojno odvzela.

Ljudska univerza v Studencih. V četrtek 5. januarja predava ob 19 prof. Franjo Škof o »grozotah moderne vojne«.

Pogajanja za zamenjavo vojašnic. Včeraj popoldne se je vršil sestanek med zastopniki mestne občine in tukajšnjega mestnega poveljstva. Vršil se je razgovor o zamenjavi vojašnic, ki so last mestne občine, za nekatere objekte, ki so v posesti vojaškega erarija. Pogajanja, ki so v teku doslej že 10 let, polekajo sedaj ugodno, da je upati, da bo ta pereča zadeva končno rešena v dobrobit mestne občine.

Revizija drogerijskih trgovin. Po novem zakonu je drogerijam prepovedana prodaja raznih predmetov, ki se smatrajo kot zdravila ter je njih prodaja dovoljena samo lekarnam. Pred dnevi se je vršila po mariborskih drogerijah tozadevna revizija po organih banske uprave. Predmeti, katerih prodaja v drogerijah ni dovoljena, so bili zaplenjeni.

Trgovina s hišami v delavski koloniji se je v zadnjih mesecih čudno razvila. V teku nekaj mesecev je prišlo v druge roke kar 6 hišic. Svoječasno je občinski svet o »klanjal dovoljenja za prodajo, ki se izvrši večina na škodo prvotnih lastnikov.

Posredovanje odbora Pomožne akcije. Ko so bile razdeljene po posameznih hišah nabiralne pole pomožne akcije, v katerih so stanovalci in hišni lastniki označili, kaj bodo darovali za brezposelne reveže, so bile številne pole vrnjene prazne.

tvorijo za nas že čisto reden pojav v vsakodnevem življenju. Tudi sodnemu poslovanju so ti trije pojavi dali čisto drugo smer in drug pomen. Pa naj govore številke: Izvršilnih predlogov 10.541 (lani 7270), deložacij 158 (109), izločitvenih tožb 205 (186), prisilnih uprav 54 (43), prisilnih vknjizb 1241 (1235), prisilnih dražb 362 (205), rubežni 9549, od tega telesnih 7459 in terjatev 2060 (lansko leto skupaj 9165) in razodetvenih priseg 244. Kakor vidimo, so narasle prav vse številke za znatne odstopke od lanskega leta.

ne nazaj. V prihodnjih dneh bodo obiskali stanovalce takih hiš člani odbora Pomožne akcije sami ter osebno potrkali na zakrknjena srca.

Živinski sejmi se pričnejo kmalu. Nevarna živinska kuga elinavka in parkljevka, ki se je pojavila na jesen v mariborski mestni klavnici, je ostala k sreči omejena samo na slučaj v klavnici in na en slučaj v Dobrenju v mariborski okolici. Ker se od tedaj ni pojavil noben nov slučaj, bo v kratkem pretekla zaporna doba in sejmi ter trgovina z živino se bo v Mariboru zopet lahko vršila. Posebno sejmov ljudje že težko pričakujejo. Zahvaliti pa se je energičnim odredbam veterinarskih oblasti, da se je za nevarna kuga takoj v kali zadušila.

Sankanje in led. V Holinji vasi se je pri sankanju ponesrečil 11 letni posestniški sin Ludovik Lešnik. Fantek si je pri sankanju zlomil desno nogo. — Slična nesreča je zadela 12 letnega Josipa Vidmarja v Trčovi. Pri drsanju je padel ter si zlomil desno roko. Oba dečka sta bila prepeljana v mariborsko bolnišnico.

Dobrota — sirota. Reven delavec, stanujoč na Tržaški cesti, se je usmilil brezposelnega fanta ter ga sprejel pod streho in na hrano za nekaj dni. Za usmiljenje pa mu je fant izkazal svojo hvaležnost s tatvino. Izginil je neopaženo iz stanovanja in z njim vred delavčeva obleka in perilo.

Dvoje drznih vlovov je bilo izvršenih te dni v mariborski okolici. V St. Lovrencu na Pohorju je obiskal vlovilec gosp. župnika Oblaka v župnišču. Odnesel za 4000 Din gotovine. Vlomilca je vzela noč ter ni za njim nobene sledi. — V Cretu pri Slivnici pa so obiskali vlovilci viničarijo posestnika Rogine. Viničarijo so mu temeljito izpraznili. Odnesli so 10 litrov žganja, 3 odeje, posteljnino, lovsko puško in zalogo nabojev. Tudi za temi uzmoviči ni sledi.

Denar ali življenje? Je bil bojni klic treh mladih nepridiprovov, ki so jih dobili včeraj v oskrbo v preiskovalnem zaporu mariborskega okrajnega sodišča. Fante, ki imajo jedva 17 do 18 let, so pripeljali orožniki iz okolice Dolnje Lendave. Osumljeni so roparskega napada na vinska trgovca Andro Optčarja in Stefana Mutvarja iz Podturna pri Čakovcu. Oba trgovca je zajela pri nakupovanju vina noč, pa se za zatekla k neke-mu kmetu radi prenočišča. Ker ga nista dobila, sta nadaljevala pot v temi. Kar nenkrat so planili na nje iz zasede trije napadalci, grozili z obema z noži ter jima obrnili žepe. Napadena pa sta si obraze napadalcev dobro zapomnila in na podlagi njenih podatkov je se posrečilo orožnikom, da so napadalce izsledili v osebi navedenih fantičev.

Drzen vlom pri belem dnevu

Maribor, 3. januarja

Mariborski vlovilci postajajo od dne do dne drznejši. Ze ob belem dnevu niso več stanovanja varna pred njimi. Dokaz svoje drznosti so nudili danes, ko so oplenili natakario v gostilni »Kočot-maje« v Minski ulici.

Ko je prišla natakario Pepca Poleničkova popoldne okrog 2 v svojo sobo, ki se nahaja v nadstropju nad gostilno, je opazila, da so vrata odprta. Nič dobrega slutela je stopila v sobo, kjer je takoj videla velik nered. Pristopila je h košari, v kateri je imela obleko ter prestrašena opazila, da je v lomilec našel vso njeno gotovino ter si jo prisvojil. Odnesel je 8900 Din v gotovini ter brantilno knjižico na 10.000 Din, zlato verižico in nekaj svilenih robcev.

Skupno je tat okodavala natakario za 21.000 Din. O vlovu je bila takoj obveščena policija. Na mestu vlovu je našel daktiloskop Jelenc še dobro odtiske prstov, ki bodo zasledovanje vlovilca znatno olajšali.

Moste pri Ljubljani

Danes ob 5 bo božičnica Salezijanskega mladinskega doma. Darila bo razdelil prevziležni g. škof dr. Gregorij Rožman. Na božičnico so vabljeni zlasti stari gojencev in vsi prijatelji in dobrotniki Salezijanskega mladinskega doma.

Kulturni obzornik

Miran Jarc: »Novo mesto«

Med izvrstnimi slovenskimi knjigami leposlovnega značaja, ki so izšle v zadnjem času, moramo poleg Gradnikovih »Svetih samot« (založba Modra ptica) imenovani na prvem mestu Mirana Jarca študentovskimi roman »Novo mesto«, s katerim je Jugoslov. knjižarica zaključila Zbirko domačih pisateljev v preteklem letu. To delo je značilno in pomemben dokument povojnega slovenskega pisateljskega roda, tako v oblikovnem kakor v idejnem pogledu. Dasi je roman v veliki meri avtobiografskega značaja, je vendarle v celoti po svoji objektivni strani zanimiva in tudi resnična podoba našega razbitega časa in rodu v njem.

Mirana Jarca smo poznali doslej samo po njegovih pesniški zbirki »Clovek in noč«. Toda on se je tako rekoč že od vsega začetka razen v pesmi skušal izraziti tudi v ostalih literarnih oblikah ter je pokazal mnogo nadarjenosti zlasti za prozo. »Novo mesto« je do sedaj najznačilnejše in najpomembnejše njegovo delo v tej smeri. Vendarle pa Jarc ni pripovednik v strogo epskem smislu, vsaj ne v tradicionalnem, in njegov »roman« ne predstavlja kompozicijsko enotne epične zgradbe. Dasi je delo razdeljeno na štiri poglavja, ki se naslovi simbolično tolmäčijo tok dogodkov, si le-ti vendar slede nekako filmsko, brez vidne zunanje strnjivosti. Toda to je v skladu z obliko romana, ki je še najbližja izpovedi. »Glej sebe v vseh teh podobah, ki se je v njih izživljal tvoj... jaz,« pravi pisatelj v Epilogu, »glej sebe v Novem mestu, pripodobi svoje duše, ki se je motala iz globlila.«

»Novo mesto« je v resnici roman doraščajočih mladosti, mladosti v času med prebujenjem in zrelostjo. Z vsemi lepotami, dvomi, bolečinami, iskanji,

padel in dvigi. To je poglavitna vsebina romana, dasi je Novo mesto, dolenska prestolnica, realno krajevno ozadje, a svetovna vojna od jeseni prvega leta pa do prevrata časovna resničnost vsega dogajanja. Mnogo je konkretnosti v romanu (meščanski okoliščine, vojna s svojimi dogodki in strahotami), a še več je sanj, prividov, razmišljanj, izpovedi itd. Petero študentov z imeni Danijel Bohorič, Tone Jerman, Andrej Vrežec, Edvard Barbič, Pavel Zorec stoji v ospredju romana. Bolj kot značaje je avtor poudaril v njih duhovna stremeljenja: čuvstvo, misel, dejanje, moč, sanje in mistiko. Sama trenja, vrtanja in iskanja, preobračanja sveta in življenja. Oni so rod na prelomu, otroci bodočnosti, novega časa, ki bo prišel po svetovni vojni. V njih živi vse polno nasprotij: med vero in nevero, razumom in čuvstvom, telesom in duhom, konkretnostjo in svetom lepote in sanj, med njimi samimi in meščansko, lagodno družbo. »Ti ljudje... so gola stvarnost. Brez prividov. V teh ljudeh ni brepenenja in brepenenja se ne more vžgati ob njih. To je svet, kjer se zalagajo za moko in živili in z ženini.« Ti mladi pa so vsi različni.

Ta mladi rod osemnajstletnikov in dvajsetletnikov, kolikor jih niso vzeli k vojakom, ni poznal nekdanjih dijaških krožkov in društev, v katerih so se vzgajali Omladinici in Krekoviči (predvojna mladina, Op. p.). Razdejanje in onečaščenje vseh vrednot, vladanje nasilja, zvijač in kaosa, jim je bil prvi vtis njanjega sveta. Clovek, ne kot pripadnik določene države, ne kot delec naroda, samo clovek kot telesno-duhovna bitje, je zanje postal edini predmet, vreden zanimanja in opazovanja. Nemir užaljenega srca, odpor vesti, nagon oskrnjenegeta etosa so se v mladem cloveku silovito uprli svetu očetov. Ta svet je kazal samo spačeno podobo, strahno nasprotno enotni sanji doraščajočih. Nadvladati ta grdi svet, zaukati ga ali pa zbežati iz njega — edino izhodišče.

Tri stopnje v iskanju novega cloveka nam na-

slika pisatelj v romanu: umetnost, etos, religijo. Nisovce in podoba te rasti je glavni junak Bohorič. Najprej je vse samo iskanje lepote, v naravi, v podobenstvih erotiki, v pesmi. Nato zavpije najgloblje, zatajena bolečina za ponižane in razžaljene, za krotke in preproste. Najvidnejša podoba etično-socialne vezi: dom. To je obenem tudi povratek v življenjsko realnost iz sveta omočnih sanj in blodeni pod slapom iskanja. Dokler se mladi, dozorevajoči clovek ne zave: od vekov je določeno, da vodi clovek več kakor prst, rastlina ali žival... služabnik Tistega, ki ga je poslal po svoji volji buditi življenje.

Kogar zanimajo pota in duševnost povojne mladine — današnjih tridesetletnikov —, naj čita »Novo mesto«. Iz njega bo spoznal in razumel marsikatero potezo »mladinskega gibanja«. Ako primerjamo Jarčev roman s Kreftovim »Clovekom mrtvaških lobanj« ter Magajnovim »Gorjnim metodom«, ki sta tudi podobna dokumenta, moramo vendarle »Novemu mestu« dati prvenstvo ne le v umetniško-stilnem pogledu, marveč tudi z ozirom na pomembnost duhovnih problemov ter svetovno-nazorskega iskanja.

★

Kraljestvo božje, glasilo apostolstva in bratovščine sv. Cirila in Metoda. Prva številka novega leta prinaša sledeče sestavke: Luč sije nad nami; Duhovna pravila; Slomšek na gori Ojki (Kovatič); Življenje sv. Antona (spisal sv. Atanazij); Apostoli zajemajo moč iz preav. evharistije; Slike iz ruskega samostana; Beg iz rdečega raja (Z. Kossak-Szeucka); Mali apostoli; Razgled po krščanskem vzhodu; Vesti s katoliškega sveta; Razgled po domovini. — Lepo urejevani list toplo priporočamo.

»Črnoгорci« in pričama i anegdota. S predgovorom dr. Nika Zupaniča zbral Mičun Pavičević. — Vsekakor se mora priznati marljivemu

črnogorskemu pisatelju in zbiralcu etnografsko-duhovne kulture, da je s svojimi dvanajstimi knjigami črnogorskih anekdot mnogo storil za svoje rojake. Saj se ravno v podobnih zgodbah zreli duša naroda bolj kot v vseh ostalih vejah ljudske folklore. Vso dvanajsto knjigo je razdelil pisatelj v sledeča štirka poglavja: »Etika«, »Junake i osvjetljive« (anekdote), »Ženske« ter »šala i humore«, v kateri je natančno lepo število mičnih anekdot svojega naroda. Vsekakor je moral položiti ta neumorni folklorist mnogo truda v svoje velike zbirke, a pri vsem tem se nam vsiljuje misel: ali je Pavičević, ki je znan črnogorski književnik, v resnici dal dušo naroda v svoje anekdote! Saj se predestinira zgodi, da tak zbiralec narodnega blaga nehoti polči svojo duševnost v nabrane pravilice, a skupno narodovo dušo potisne ob stran. O tem bo govorila pač črnogorska etnografska družba. Pavičeviću pa bo njegov narod hvaležen za plemenito ohranitev vedno bolj zgubljanega se narodnega blaga.

Dr. Ivan Eših: »Gradiščanski Hrvatci«. Izdaje Društva Gradiščanskih Hrvatov u Zagrebu, sv. I. — Marljivi tajnik Akademije znanosti in umetnosti, dr. Ivan Eših, odlični prijatelj Slovencev, je dal jednat pregled življenja Gradiščanskih Hrvatov, ki so se pred stoletji preselili v Gradišče (Burgenland) pa še do danes niso pozabili zemlje, kjer jim je zibel tekla. Posamezna poglavja nam osvetlijo vsebino Eshove razprave: Hrvati izven domovine; Statistika; Viri za selitve Hrvatov; Zemljepisne karte; Jezik Hrvatov; Hrvatsko kulturno društvo; Akcija za nabiranje narodopisnega bogastva; »Hrvatske novine«. Književnost Hrvatov. G. H. v luči mednarodne publikacije... Kako tesne vezi znajo imeti Hrvatje s svojimi raztresenimi narodnimi edinicami, naj bo nam Slovencev v zgled. Ivan Eših pa je duša vseh takih narodnostnih gibanj in podjetij.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 4. jan. Tit, škof; Angela Folinjska, vdova.

Novi grobovi

† Biseromašnik Jurij Rozman. Na novega leta dan je umrl v Trbojah pri Kranju biva-joči biseromašnik in župnik v pokopju Jurij Rozman, star 86 let. Pokojni je bil rojen v Trbojah dne 18. aprila 1846 in bil v mašnika posvečen dne 31. julija 1871. Naslednje leto je bil nameščen kot kaplan v Kočevju, kjer je bil skoro eno leto, naslednji dve leti je bil kaplan na lgu. L. 1876 je prišel nato kot župnik v Rakitno, kjer je služboval polnih 23 let. V oktobru 1901 pa je bil umiščen na župnijsko Kovo pri Trzinu, kjer je župnikoval 28 let, do svoje upokojitve, ko se je leta 1929 naselil na svojem domu v Trbojah. — Pogreb je danes dopoldne ob 10 v Trbojah. Naj v miru počiva.

† Dr. Franc Zupane. Včeraj popoldne so pri Sv. Križu v Ljubljani pokopali g. dr. Franca Zupane, odveta in v Trzinu. Blag mu spomin! Zalujočemu gospodu sinu naše iskreno sožalje!

† V Laškem je umrl g. Anton Braz, železničar v pokopju. Dočkal je 78 let. Pokopali ga bodo danes ob 16. Naj v miru počiva! Preostali nam sožalje!

† V Ljubljani je umrla gospa Amalija Costa, vdova računskega ravnatelja. Pokopali jo bodo danes ob 4 popoldne. Blag ji spomin! Zalujočemu gospodu sinu naše iskreno sožalje!

† Smrtna kosa v višnjegorski župniji. Umrl je Janez Novljan iz ugledne rodbine Mencalove v Starem trgu pri Višnji gori, kjer pridno bero »Slovenec«. To je bil zadnji mrlič starega leta. — Prvi mrlič v novem letu pa je mladenka Ana Zaviršek, stara 23 let, hčerka bivšega dolgoletnega župana Petra Zavirška iz Zavrtča. Mnogoštevilna udeležba občinstva pri pogrebu kaže, kako je bila rajna kakor tudi Zavirškova hiša priljubljena. — Naj sveti obema večna luč!

Osebnosti

— Poročila sta se v Ljubljani gđ. Stefanija Kresnik, hčerka upokojenega železniškega uradnika in carinski uradnik g. Rihard Klodič, sin ravnatelja državnih železnic v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

Ljudsko gibanje v l. 1932

Cerkije na Gorenjskem. V letu 1932 je bilo v naši župniji rojenih 107, umrlo jih je 73, poročenih pa je bilo 18 parov.

Domžale. V minulem letu je bilo pri nas rojenih 68 otrok, od teh 33 dečkov in 35 deklic, kar je za naš kraj gotovo zdrav pojav, saj znaša povprečno 23 rojstev na tisoč prebivalcev. Umrlo pa je 32 oseb in sicer 21 odraslih in 11 otrok; presežek rojstev je torej nadpolovičen. Pri porokah se je pa obudilo poznala kriza, saj je bilo oklicanih le 26 parov, poročenih doma pa le 12 parov, kar je znamenje, da so imela domžalska dekleta lani več sreče pri jadrnanju v pristan sv. zakona kot pa lantje. Duhovno življenje je bilo vseskozi na dostojni višini. Ljudje so v težkih stiskah življenja iskali uteh tam, kjer jo najbolj gotovo dobijo, to je pri obhajilni mizi, kjer je bilo lani obhajanih 23.700 oseb.

Konjice. Življenjska bilanca konjiške nadžupnije za preteklo leto je sledeča: rojenih je bilo 132, od teh 64 moških in 68 žensk; nezakonskih 20. Novorojencev je umrlo 26, živi jih torej še 106. Vseh mrličev je bilo 115, in sicer 58 moških in 57 žensk. Zanimivo je, da je bila preteklo leto zelo velika umrljivost otrok. Tako jih je umrlo v starosti do 5. leta 46, od 5 do 10 let pa 11. Od celokupnega števila mrličev tvorijo otroci do 10. leta skoraj polovico, to je 57. Najstarejši umrli mož je bil Sirc Franc iz Spodnje Pristave, star 88 let; najstarejša umrla ženska pa Brgelez Marija iz Brega, stara 90 let. Poročenih je bilo 29 parov.

Ostale vesti

— Proračune krčijo. Letos bodo menda vsi proračuni samouprav in samostojnih uradov znatno skrajšani. Ta nevarnost grozi tudi državnim bolnišnicam v Ljubljani, ki ima lastno knjigovodstvo. Proračun za l. 1932 je že v Belgradu in je manjši, kakor je bil lani. Kakor kaže, pa bo ministrstvo ta proračun še skrajšalo, pravijo, da za približno dva milijona dinarjev. V pregledani in korigirani obliki se proračun vrne v Ljubljano sredi januarja. Letos bodo morali pač odpasti razna investicijska dela v bolnišnici.

— Potujoči agenti, trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, so zavezani k plačevanju davka na dohodek od podjetij, obratov in poklicev po čl. 42 II. skupina, točka 1 zakona o neposrednih davkih. Nezavisno od čistega dohodka plačujejo navedeni ta davek pred začetkom poklica v letnem iznosu 1.000 Din (čl. 52 in 59 omenjenega zakona o neposrednih davkih). Davek se plača pred začetkom izvrševanja poklica v prvi polovici leta v celotnem iznosu po 1000, če se pa poklic prične izvrševati v drugi polovici leta, pa v iznosu 500 Din (člen 148 pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih). Če se potujoči agent ali trgovski potnik ne more izkazati s potrdilom o plačanem davku, mora poleg rednega davka plačati kot kazen še enkratni iznos rednega davka. Potujočim agentom in trgovskim potnikom služi kot dokaz o plačanem davku davčni list (poreška karta), katerega dobi pri davčni upravi za nabavno ceno (čl. 157 omenjenega zakona). Potujoči agenti, trgovski potniki, ki pridejo iz inozemstva radi nakupa, prodaje in sklepanja trgovskih poslov v obče v tuzemstvu, plačajo ta davek na obmejni carinarnici ob dohodu v našo državo, kakor je to predvideno v čl. 148, toč. II. 5 pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih. Vsi potujoči agenti in trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, se pozivljajo, da izpolnijo svoje davčne dolžnosti, plačajo ta davek takoj, da se izognijo kazenskim posledicam, predvidenim v členu 139 omenjenega zakona o neposrednih davkih. — Davčna uprava Ljubljana mesto.

— Izpremenjene pristojbine za vizume v Avstrijo. Od 1. januarja 1933 dalje se bodo pobirale za vizume v in skozi Avstrijo sledeče pristojbine: za eno potovanje 80 Din, za eno potovanje skozi Avstrijo 17 Din, za trajni vizum enega leta 160 Din in za izletni vizum, veljaven 7 dni za Stajersko in Koroško, 18 Din.

— Za pomožno akcijo za brezposelne so zbrali uradniki in zdravniki Okrožnega urada za zavarovanje delavcev od svojih prejemkov za januar znesek 6.129,00 Din. Od tega zneska je bilo nakazano mestnemu načelnstvu v Ljubljani 4.800,25 Din, v Mariboru 900,85, v Celju 428,50 Din ter občini Viš 500 Din. — Zveza blagajniških zdravnikov je za pomožno akcijo darovala v imenu svojih članov mesek 1000 Din.

— Razpis cestarskih služb. Ranska uprava dravske banovine razpisuje na osnovi § 31 zakona o banški upravi v območju sreskega cestnega odbora v Ljutomeru tri službena mesta banovinskih cestarjev in sicer: 1. mesto na banovinski cesti II reda št. 155 Ljutomer-Pristava-Sv. Martin-Mursko Središče-Hodošan-Dolj. Kraljevec-Draškovec, od km 11.320 do km 12.322, potem na banovinski cesti II reda št. 156 Bukovje-Štrigova-Sv. Helena od km 0.000 do km 3.250 in na banovinski cesti II reda št. 44 Središče-Stanetinci-Štrigova od km 10.956 do km 13.540 v skupni dolžini km 6.836. 2. mesto na banovinski cesti II reda št. 155 Ljutomer-Pristava-Sv. Martin-Mursko Središče-Hodošan-Dolj. Kraljevec-Draškovec od km 1.193 do km 3.820 in na banovinski cesti II reda št. 23 Ivanjkovci-Radomerščak-Ljutomer od km 3.685 do km 7.950 v skupni dolžini km 6.870. 3. mesto na banovinski cesti II reda št. 44 Središče-Stanetinci-Štrigova od km 4.106 do km 10.956 v skupni dolžini km 6.850. Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2 uredbe o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 dinarjev kolokovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolokovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, pravstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljublja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti) je vložiti najkasneje do 31. januarja 1933 pri sreskem cestnem odboru v Ljutomeru.

— Pri pomanjkanju teka, nakislem pehanju, slabem žledcu, lenivi prebavi, zaprtju v črevih, vzdigovanju, motenju pri prebavi, izpuščajih, srbečici osvobodil naravna »Franz-Josef« *grenčica telo vseh nabranih gnolobnih strupov. Ze stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« *voda popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev. »Franz-Josef« *grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah.***

— Vol ga je s rogom. Na čuden način se je v ponedeljek ponesrečil 51 letni gonjač Ivan Jernič. Iz Kranja je gnel hudega vola proti Ljubljani. Vol je spetoma pobesnel in zabodel Jerniča s rogom v levo oko. Jernič bo najbrž ob oko. — V Dobrunjah je med prepriom nožda z nožem oklal v glavo 24 letnega delavca Jožeta Mlakarja.

— Mestni magistrat v Vel. Bečkerek v disciplinarni preiskavi. Na zadnji seji občinskega sveta v Velikem Bečkereku je bilo sklenjeno, da se uvede proti mestnemu magistratu disciplinarna preiskava. Predlog je bil dvakrat stavljen in obakrat sprejet. Gre za zlorabe, ki so se izvršile, ko so oddali v najem električno centralo in pa ob priliki plačila električnega toka električni družbi »Vojvodina«.

— Fond za opremo mladih deklet. Pred pol-drogim letom je v Čupriji umrl bogat mešan Dragomir Brzakovič. Te dni so odprli njegovo oporo. Pokojni je volil večje vsote raznim dobrodelnim ustanovam, za glavno dedinjo pa je postavil svojo ženo Danico in sicer s pogojem, da mora vsako leto popolnoma opremiti po eno mlado nevesto. Po smrti vdove Brzakovič, pa se mora vse premoženje vporabiti za ustanovitev fonda, čigar obresti se bodo porabljale za opremo mladih nevest.

— Prosvetnim društvom, ki želijo vpriporiti igro: »Carski sel«, in se glede iste obračajo na Godbeno društvo v Domžalah, sporočamo, naj se glede iste obračajo naravnost na avtorja te igre. (Ivan Redenšek, Domžale.) Krasno igro: »Carski sel«, ki je prav lahko uprizorljiva tudi na manjših podeželskih odrih, prosvetnim društvom prav toplo priporočamo.

— »Franz Josef« *grenčica odstranjuje kličanje želodca, slab duh ust in bledoto obraza.*

— Raztreseno klasje. Govori, ki jih je imel dr. M. Opekša, stolni kanonik, v cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni in v Prodajalni H. Ničman v Ljubljani. Do sedaj je izšel I. zvezek teh govorov. Cena broš. knjigi je Din 24, vez. v polplatno Din 32, v celo platno Din 40. — To raztreseno klasje pa ni brez zrnja, marveč je polno klenega semena, ki bo rodilo bogatih sadov. Morda bo ta zbirka cerkvenih govorov vlekla še prav posebno neuhovske kroge, saj je v njih obilica raznovrstnega, zdravega nauka, sestavljenega v lepi slovstveni in govorniški obliki. Nekateri resnejši govori te zbirke človeka kar pretresejo in zresne, če jih samo prečita, kaj šele, če bi jih poslušal v cerkvi. Ako te zaziblje govor z naslovom »Smrt je blizu« *(str. 24 sq.) v resno razmišljanje, ti daje pa pogum razmišljanje »Zaupanje v Bog« *(str. 58 sq.) idr. Dr. Opekova zbirka temeljitih cerkvenih govorov, vzornih po jedru in jeziku, je dobila v tej knjigi vredno tovarišico in potrebno dopolnilo (do sedaj je izdal dr. Opekša 23 zvezkov svojih govorov). Natančen seznam teh govorov (knjigi) je vsakomur brezplačno na razpolago. Sledi bo še drugi zvezek »Raztresenega klasja« *— vsega skupaj 34 govorov.***

— Deset mašnih pesmi za mešani zbor z orglami, zložil Josip Zrimšek. Samozaložba. Cena izvod 12 Din. — Mašnih pesmi najbolj potrebujemo izmed vseh drugih cerkvenih napevov, ker jih pojejo v vseh cerkvenih dobah skozi vse leto. Pričujoče mašne pesmi so zložene na najnovejša besedila naših novejših pesnikov kakor: Gregor Mali, F. Terčelj in St. Tonkili. Slog napevov je vseskozi cerkven, napevi zelo pevni in zanimivi. Glasovi se namreč v nekaterih vrstijo tako, da prično enoglasno ali dvo-glasno z orglami, nato zopet štriglasto, nastopijo samo ženski ali samo moški glasovi in s tem načinom nudijo lepo in pestro glasbeno sliko. Te mašne pesmi pripravljamo vsem zborom, večjim in manjšim, ker se jih bodo pevci radi učili in peli. Dobi-vajo se tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Za masiranje pri prehlajenju, lenem kravnem toku in posebno pri revmatičnih bolečinah, se že skozi 35 let najraje uporablja kot zanesljivo domače sredstvo Fellerjev blagodi-seči Elsalfluid. Poskusna steklenica 6 Din, dvojni na steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 58 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 134. Savska banovina.

— Kino doma? To lahko iznajdeš sam! Čitač roman Satan in Iškariot. Zahtevaj ponudbo pri Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Celje

— Konte dr. Lajo Vojnović zopet v Celju. Konte dr. Vojnović, o katerem smo pred kratkim poročali, da se je mudil dalje časa v Celju, se je po krajši odsotnosti zopet vrnil v naše lepo mesto, kjer ostane toliko časa, da bo do- vršil svoje večje literarno delo o Dubrovniku. Pozdravljamo odličnega gosta, ki se mu je naše mesto tako priljubilo, da izrabi vsako priliko, da prebije svoj prosti čas pri nas.

— Slikarska razstava v Obrtnem domu je bila včeraj zaključena. Obisk pri razstavi je bil za Celje zelo slab. Vse se izgovarja na go-spodarsko krizo, tako da je ta beseda postala že čisto navadna fraza. Prav v vrstah tiste gos-pode, ki ima to krilatico vedno na jeziku, ka-dar je treba kaj žrtvovati v kak dober namen, mislimo, da ni krize. Dokaz temu so vprav zad-nji dnevi, ko se je zapravljalo kar na debelo, ko so po kavarnah razbijali steklenice in ko-zarce in ko so pepelniki leteli po zraku in tedaj ko je bil kino stalno popolnoma razprodan. Obisk na tej razstavi je bil tako malenkosten, da bi zardel sramu vsak pravi Celjan, če bi slišal pravo številko. Že v prvem poročilu o slikarski razstavi pred božičem smo priporočali obisk razstave tudi celjskim šolam — odzvala se je samo ena. Zeleti bi bilo, da bi se Celjani v tem oziru v prihodnje malo poboljšali.

— Vincencijska konferenca ponovno opo-zarja vse one, ki se obračajo nanjo za pod-poro, da letos ne more ustreči mnogoštevilnim prosilcem, ker je bilo v jeseni, ko se je snovala pomožna akcija, sklenjeno, da posamezna ka-ritativna društva letošnje zimo ne bodo po-birala vsaka v svojem delokrogu, zaradi tega je tudi blagajna Vincencijske konference prazna in je vsaka prošnja naprej brezuspešna.

— Seja Vincencijske konference bo dre-vi ob 8 v Domu. Pridite no!noštevilno.

— Sestanke dekljskega oddelka KPD bo dre-vi ob pol 8 v Domu.

— Umrl je na Ostrožnem 23 Matevž Glin-šek, posestnik, star 73 let. Naj v miru počiva.

— Razglasitev poravnalnega postopanja. Razglašeno je poravnalno postopanje o imo-vini Prve južnoštajerske vinarске zadruge v Celju r. z. z. o. z. Narok za sklenjanje porav-nave pred okrožnim sodiščem v Celju bo dne 14. februarja 1933 ob 9. Prijavni rok je do 30. januarja 1933. Poravnalna kvota znaša 40%.

Ptuj

Jubilej 25 letnice novomašništva. Na no-vega leta dan je daroval v minoritski cerkvi v Ptuj srebarno sv. mašo p. Bernardin Polo-nijo, sedanjí provincial jugoslovanske mino-ritske province. Sv. opravilo se je vršilo z ve-liko slovesnostjo in prisostvovala je izredna množica ljudi. Slavnost se je zaključila z za-hvalno pesmijo. Jubilat je prvi izmed novo-mašnikov, ki je bil psvačen po ustanovitvi ju-goslovanske province co. minoritov. Posvetil ga je škof dr. Mahnič. Rodom je iz Vrbenke na otoku Krku in je dalje časa poučeval bogoslov-je v minoritskem sementišču. Bil je tudi dalje časa v Ptuj, kjer je tri leta uspešno deloval kot gvardian. Leta 1931 si je pridobil doktorat bogoslovja v Rimu in nato je bil izvoljen za provinciala v Zagrebu. Jubilatno iskreno če-stitamo in mu želimo še nadalje mnogo božjega blagoslova na življenjski poti.

Ljudsko gibanje. V področju župnije sve-tega Petra in Pavla je bilo v letu 1932 rojenih 184 otrok, umrlo je 135 oseb, poročilo pa se je 52 parov. V področju mestne župnije se je ro-dilo 50 otrok, od teh 24 iz mesta, 26 pa iz oko-lice, umrlo je 124 ljudi, od teh 32 iz mesta, 62 v bolnišnici in 30 v hiiralnici. Mrtvorojenih 10, nezakonskih 9 in sicer 3 iz mesta, 6 pa iz okolice.

Smrtna kosa. Umrla je dne 2. t. m. Julijana Schein, občinska reva. v 73 letu starost. Blag ji spomin!

Novi zvočni kino v Ptuj. V Ptuj imamo nov zvočni kino, ki je imel v nedeljo t. t. m. svojo krstno predstavo v mestnem gledališču. Toda predstavo so morali prekiniti, ker ni funkcionirala. Baje je film že obrabljen. Publi-ka je mrmraje zapustila gledališče. Priznati se pa mora, da je aparat izboren.

Konjice

Sadjarska in vrtnarska podružnica za srez Konjice bode imela svoj redni občni zbor v Zrečah, dne 8. januarja 1933 ob pol 9 v osnovni šoli v Zrečah. Za tem se vrši istotam tudi ob-čni zbor čebelarске podružnice.

Za novega cerkvenega ključarja je bil namesto umrlega Franca Napotnika izvoljen g. Janez Selih, posestnik v Dobravi.

Zvočni kino bomo imeli v kratkem v Konjicah.

Slovenjgradec

Umrla sta zadnje dni Uršej Franc, upok. želez-ničar in Helena Pogorevnik, žena kolarja. Oba sta dosegla starost nad 70 let. Prvega je zadela kap, drugo pa je pobral žledodni rak. Naj počivata v miru.

Sprememba voznega reda. Avtobus Dravo-grad-Slovenjgradec-Šoštanj vozi v zimskem času samo enkrat na dan iz Dravograda v Šoštanj in iz Šoštanja v Dravograd in sicer: iz Dravograda ob pol 11 dopoldne, prihod v Šoštanj ob pol 18 in od-hod iz Šoštanja ob 13. prihod v Dravograd ob 15. To je kakor do sedaj, dočim izostane do nadalj-nega enkratna zjutranja vožnja iz Šoštanja v Dravograd in zvečerna iz Dravograda v Šoštanj. Vozi pa avtobus zopet zjutraj ob en četrti na 6 k vlak-u v Dravograd iz Slovenjgradca in zvečer od vlaka ob 20 iz Dravograda v Slovenjgradec. Ta vozni red stopi v veljavo prihodnjo nedeljo, 8. t. m.

Kranci

Iz seje tujskoprometnega društva. Na seji ome-njenega društva, ki se je vršila v ponedeljek ob 6 zvečer v gremiljni pisarni, smo zvedeli tele no-vice: Društvo bo posredovalo pri konzorciju, ki upravlja gostilno na Šmarjeti gori, da se a poseb-nim ozirom na turiste in tuje na tej lepi in pri-privlačni izletni točki ustvari res prvovrstna restav-racija, ki bo odgovarjala vsem zahtevam. — Pošto-na in brzojavna direkcija v Ljubljani bosta društvo kot občina prosila, da se odstranijo po mestu tele-fonski drogovi, ki zelo kazijo sliko mesta. Defini-tivno se je društvo odločilo, da izda čimprej toben in zelo precizen zemljevid Kranja in okolice. Iz-dajo bo omogočila reklama ob robu karte. Slika je že zrisana in je treba le še dogovor s tiskarnami.

»Trije kralje«. Na predvečer praznika Sv. Treh kraljev, dne 5. jan. ob 8 in na praznik, dne 6. jan. ob 4 popoldne bo »Delavsko podporno društvo« *ponovilo prelepo, pravljico-legendo igro: »Trije kralje« *od Timmermana. Igra diha nežno božično razpoloženje in globoko zajame čutečega gledalca, ki marljivo sledi vsebini. Vabljeni!**

Za nego las samo specialna sredstva! Svoje žive in nežne lase mučite, če uporabljate v njihovo nego čistil-na sredstva, ki so namenjena mrtvim lasem. Pri takem čiščenju manjka jo kosmetični dodatki, ki pospešujejo tvorbo las in zamajajo lasem lepoto, predvsem pa zdravje. Samo na kakih eksperimentov, ker je vašega najlepšega okrasa, vaših las, za to preveč škoda! Lepe in zdrave lase vam zajamči redna nega s »Črno glavo« *in s »Haarglanz Shampoo«, ki ohrani vaše lase zdrave in odporne ter jim da tudi prekrasen sijaj. »Črna glava« *s stalno prilogo sredstva »Haarglanz« *je specialno sred-stvo za nego las na podlagi tri-desetletnih izkušenj. 8***

Jesenice

Krekovo prosvetno društvo je Silvestrov večer proslavilo kakor vsako leto. Dvorana je bila polno zasedena in smeha je bilo dovolj. O polnočji je sledila časa primerna alegorija, nakar se je občinstvo z nadami na boljše čase v novem letu razšlo po svojih domovih. — Ni-kjer ni bilo nobenega incidenta in razgrajanj. Na Novo leto pa smo imeli priliko videti prve letošnje smučarje, ki so se porazgubili po raznih holmih in bregovih, žal pa je snega v nižavah več kakor pa v višini, zato za smučarje ni po-sebno idealnih terenov.

Opozarjamo na zgodovinsko dramo »Regina orientis«, ki jo vpripori na praznik sv. Treh kraljev Krekovo prosv. društvo in sicer ob treh popoldne, zvečer ob osmih pa se ponovi Golar-jeva burka v treh dejanjih: Dve nevesti.

V velikih množicah so jeseničani in okoli-čani prihajali v Krekov dom, da tam vidijo iz-virni slovenski film »V triglavskih strminah«. Pri premijeri v petek zvečer je spregovorila gospodična Rabičeva iz Mojstrane ter nastopila z deklamacijo v čast našemu očaku Triglavu. Prvi predstavi je prisostvovala vsa jeseniška elita. Copov Joža, glavni plezalec v filmu, je-seniški rojak, je žel mnogo priznanja in prejel obilo čestitk.

Kamnik

Arhitekt Plečnik je obiskal Kamnik in raz-motril, kako naj bi se preuredil oziroma olepšal sedaj Samčev predor, ki je mnogo zgubil s tem, da so drevesa posekana in moli kvisku golo ska-lovje.

Kamniška elektrika v zadnjem času bolj sliči razsvetljavi oljne leščerbe kot pa res elektriki z močjo 110 voltov. Nekateri si celo upajo trditi, da tiste učne instrumente, ki dajejo elektriko, gonijo z rokami, ker primanjkuje vode in pa za-radi brezposelnosti. Naj delajo elektriko na eno ali drugo »vižjo«, ampak Kamničani bi pa le radi imeli pošteno luč, pa naj bo to tista, ki jo pro-dajajo v Stranjah ali pa na smodnišnici. Za po-šten denar, pošteno blago!

Elektrika in radio včasih kar oba naenkrat odpoveata. Seveda, če neha električni tok, (v Kamniku je že menda od pamtikeva običaj, da v nedeljo opoldan prenehajo delovati stroji) utihne tudi radio. Radio-postaja je ugodila želji poslu-šalcev in si vsak poslušalec lahko izbere poljubno pesmico, ki mu jo radio zaigra v nedeljo. Radio poslušalci prično vrtni vse, kar se da na radiu vrtni, bežati in žgečkati aparat, a nič! Toka k! Prosimo merodajne činitelje, da vsem radio-navi-jalcem ugođe tej prošnji, da bomo lahko tudi šš nedeljah pri kosilu poslušali godbo, ki nedvomno mnogo bolj pospešuje prebavo in pomiri živčevje kot pa kako govornjenje.

Naznanila

O škodljivih sadnega drevja in vrtnih ter sob-nih rastlin bo v okrilju podružnice SVD danes ob 19 v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi predaval višji vinarški nadzornik g. Fran Gombač. Vstop za člane in nečlane prost.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Sreda, 4. jan.: VODA. Red Sreda. Četrtek, 5. januarja: Zaprtó. Petek, 6. januarja, ob 15: VODA. Izven. Znižane cene. — Ob 20: CARJEVIC ALEKSEJ. Izven. Znižane cene. Sobota, 7. januarja: UTOPLJENKA. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20

Sreda, 4. jan.: MANON. Red B. Četrtek, 5. januarja: Zaprtó. Petek, 6. januarja: PRI BELEM KONJICKU. Izven. Sobota, 7. januarja: NIZAVA. Red D.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 4. jan.: Zaprtó. Četrtek, 5. jan. ob 20: PRI BELEM KONJICKU. Red A.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 4. januarja: 12.15 Plošče — 12.45 Dnev-ne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Otroš-ki kotiček (p. Fr. Aško) — 18.00 Plošče — 18.15 Fonetični poskusi dr. Vebra — 19.00 Ruščina (dr. Preobraženski) — 19.50 Literarna ura: Selškar »Nasedli brode« *(Fr. Vodnik) — 20.00 Prenos iz Prage: »Jenufac« *— opera (Dvofak) — 22.15 Čas, poročila.**

Četrtek, 5. januarja: 12.15 Radio kvartet — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, Radio kvartet — 17.30 Valčekova ura, izvaja salonski kvin-tet — 18.30 Italijanska (dr. Leben) — 19.00 Po-lutani s pomočjo cepčenja in spački (prof. Fr. Pengov) — 19.30 Pogovor s poslušalci (prof. Ku-ret) — 20.00 Prenos dobrodelne akademije a Ta-bora (Mladinski zbor »Slavček« *iz Trbovelj in Jeranov zbor ustnih harmonik) — 21.00 Godbe Dravske divizije — 22.00 Čas, poročila.*

Drugi programi

Četrtek, 5. januarja:

Zogreb: 20.00 Prenos iz Ljubljane — Milano 20.30 Opera — Stuttgart: 19.30 Dunajska glaba 20.00 Koncert — Toulouse: 20.00 Dunajski orke-ster. 20.30 Odlomki iz oper — Berlin: 20.05 Iz fil-harmonije — Rim: 20.45 Koncert violinista A-g-rigo Pelliccia — Beromünster: 20.00 Klavir. 21.10 Violinčelo — Dunaj: 20.05 Anton Wildgans: I. »Pojemanje in noč«, II. »Troboje«. 20.55 Pust na Dunaju — München: 20.00 Liest: Faustova »Simfo-nija. 21.05 iz romana »Nemška usoda« *— Euda-pest: 19.30 Prenos iz opere: nato koncert cidan-skega orkestra.*

Faradayeva palača

V Londonu na ulici kraljice Viktorije se bliža koncu graditev »Faradayeve palače«, osrednje mednarodne in medcelinske telefonske postaje. Velikansko poslopje bo pričelo obrat takoj po novem letu. Kapitan B. C. Koen, vodja raziskovalnega laboratorija britske poštne uprave, je dal sotrudnikom londonskih dnevnikov poučne številke v dokaz svetovnega pomena nove telefonske centrale, ki bo vezala Sidney v Avstraliji z Los Angelesom v Kaliforniji, Kapeko mesto v Južni Afriki z Rimom ali Buenos-Airesom.

Halo, Vladivostok! Tu Pariz...

Mednarodne zveze so tako napredovale, da vzdržuje zdaj neposredne stike že 30 milijonov abonentov, kar pomeni 90% vseh vodov na zemlji. Ta razmah vzbuja upanje, da bo najpogostejše v desetih letih sleherni telefonski abonent lahko zvezan s poljubno, še tako oddaljeno deželo. Vladivostok bo na primer enako lahko in hitro dosegljiv za Pariz in New York.

Doba avtomatov.

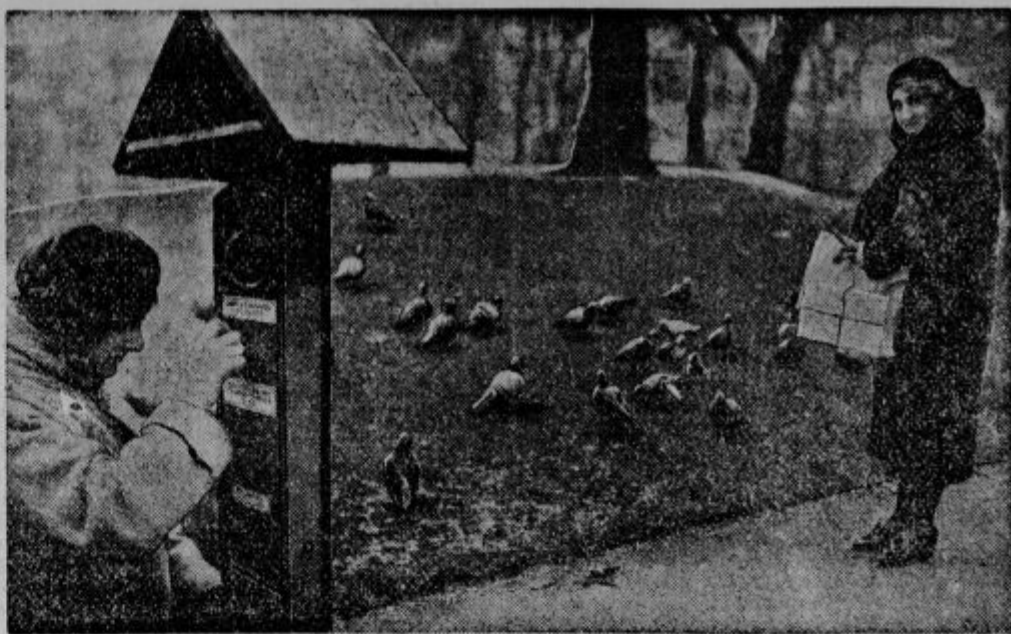
Avtomatičen telefon je že nadomestil nekdanje pomilovanje vredne gospodične pri vseh mestnih postajah. Isto se bo kmalu zgodilo tudi na mednarodnem področju. Abonent v Ljubljani, ki bo hotel govoriti s Kalkuto, ne bo več potreboval nobene osrednje postaje, ki bi mu dovolila priključek. Zasukal bo samo na premični številčnici svojega domačega aparata poprej označbo »Kalkuta«, potem potrebne številke, snel služalo in pričel razgovor. Sicer bo pa poenostavljen tudi sedanji telefonski aparat.

Neviden telefon.

Kapitan Koen je predvajal poročevalcem tudi ultra občutljive zvočnike, ki jih zdaj preizkuša njegov laboratorij. Sijajno so se obnesli in zdi se, da se bodo abonent vsaj na Angleškem prav kmalu poslovi od dosedanjega telefona z nerodnim slušalom. Imeli bodo pri telefonskem razgovoru popolnoma prosta usta in ušesa. Neviden mikrofoni bo skrit v enem izmed kotov sobe ali pohištva, pod stropom, na polici med cvetkami i. t. d. Abonent bo lahko govoril iz svojega naslanjača pri mizi ali se celo sprehajal po sobi. Mikrofoni bo povsod ujel njegov glas. Prav tako bo oddajal iz drugega kota majhen skrit zvočnik glas človeka, ki smo ga klicali, četudi stanuje še tako daleč. Kratkotrajno ne bodo več abonent vezani na slušala, torej ne bo telefon na razpolago samo dvema osebam, marveč se bodo lahko udeležili razgovora vsi, še tako raztreseni člani kateregakoli znanstvenega društva, trgovske zbornice i. t. d. Vsi po vrsti bodo dajali svoja mnenja, slišali bodo odgovore; in predsednik bo lahko vodil dolge seje kar iz svoje sobe.

Prekoceanski vod.

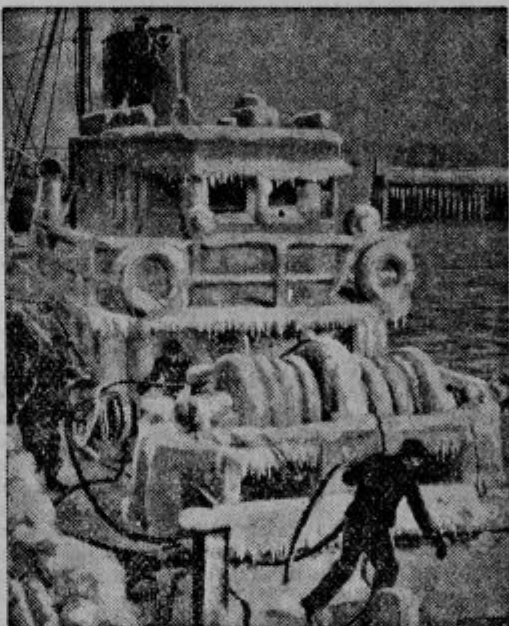
Ti uspehi jamčijo za bodočnost telefona kljub razmahu brezžičnega brzojava. V Londonu so zaključene priprave za polaganje posebnega telefonskega voda, ki bo vezal Evropo z Ameriko. Seveda so ta dela naletela v sedanjih časih poleg tehničnih tudi na velike denarne zapreke. A vse je bilo premagano in prvi z debelo podmorsko žico natovorjen parnik bo odrinil v morje takoj pomladi, kakor hitro bo po vsakoletni burji nastopilo mirno vreme.

Novi avtomat za ptičjo hrano, kakršne so razpostavili po dunajskem parku. Vržeš novce in dobiš zavojček ptičje hrane, katero potem razdeliš med sestrane revce.

Robot - čuvaj

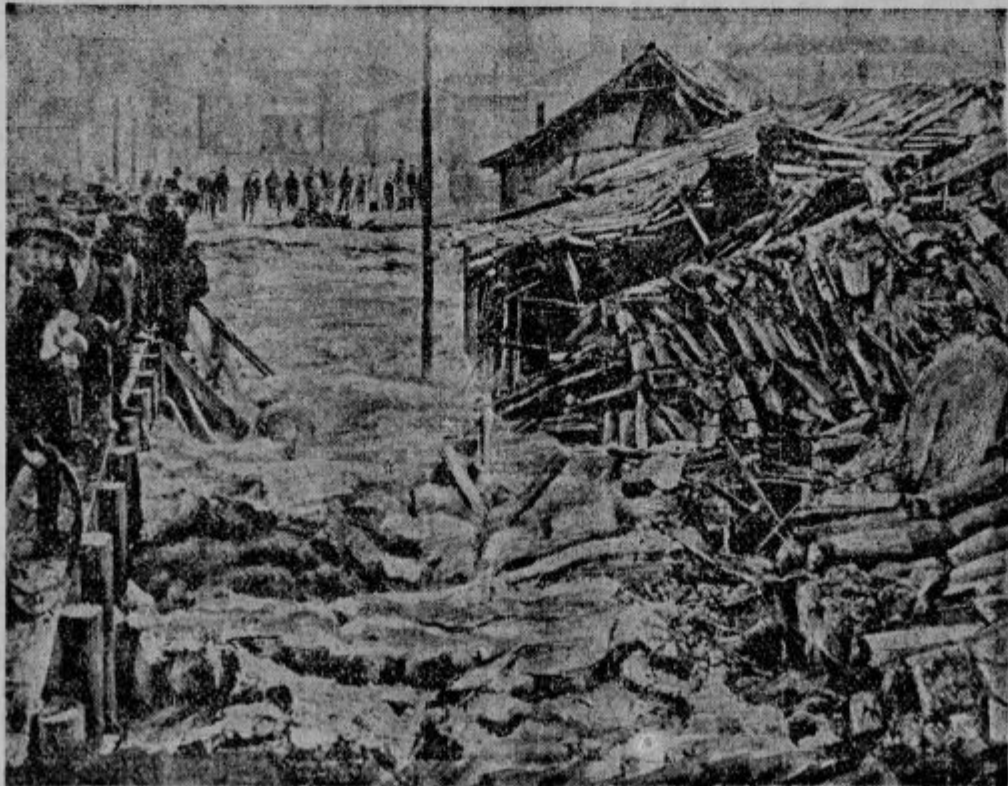
Vse številne podružnice federalne banke v New Yorku so zaupali njihovi gospodarji novim avtomatom, ki morajo varovati blagajne in oklopne sobe pred vlomilci. Novi roboti so v dveh podrobnostih nadkrilili dosedanje avtomate. Prvič imajo duhovito zgrajeno brezhibno »električno oko«, ki ga tvorijo številne, v različne strani gledajoče fotoelektrične stanice. Ena izmed njih mora vedno takoj zapaziti nepoklicanega obiskovalca, če se prikaže v zakladnici. Uradniki, ki prihajajo v urade, morajo prej odklopiti robota, a to je sploh nemogoče izven uradnih ur. Zato se obrne robotova strojnica takoj proti vlomilcu in ga začne škropiti s svinčenkami. Druga prednost tega avtomata je v tem, da vidi tudi v popolni temi, ker občuti nevidno izžarevanje toplote, ki spremlja vsako živo bitje. Robot bo streljal tudi po mrtvem sovražniku in ga popolnoma preluknjal, dokler se ne bo zglasil čuvaj pa odklopil elektriko.

Zima ob ameriški obali. Ribiški parnik se je vrnil ves zaledenel v bostonsko pristanišče. Zadnje dni so obiskali ameriško obalo strašni viharji, katerim je sledila globoko padla temperatura. Valovi so zalivali parnik, ki pa so se spremenili vsled nedopovednega mraza v bizarne ledene oblike.

500letnica kat. univerze

Te dni se je vršila na slovit katoliški univerzi v Louvainu proslava 500letnice ustanovitve katoliške filozofske fakultete, na katero so se kesneje naslonile še vse ostale fakultete. Te proslave so se udeležili skoro vsi belgijski škofje, bivši in sedanji visokošolci tega zavoda ter državne oblasti. V ogromni avlu se je vršila akademija, kjer so govorniki v posameznih govorih in predavanjih razvili vso zgodovino zavoda od protireformacijskih časov do danes. Saj je bila ta plemenita institucija ves čas čuvarica katoliške vere in narodne svobode.

Prva slika strahotnih povodnj v Kolumbiji, ki so jih povzročile nekatere narasle reke. Posebej glavno mesto Kolumbije Bogota (slika) je trpelo od visokih voda. Mnogo prebivalcev je pri tej katastrofi izgubilo življenja.

Berlinčani se ženijo

Zadnje čase stopajo Berlinčani v velikem številu v zakonske zveze, dasiravno vprav v Berlinu gospodari z mrzlo roko svetovna kriza. Zadnji teden pred božičem se je odreklo samskemu stanu 4000 oseb, kar je gotovo rekordno število za tedne 1932. leta.

Japonska se bori proti komunizmu. Ob priliki prepovedane komunistične demonstracije v Tokiju je bilo izvršenih mnogo aretacij. K temu so pripomogli zlasti japonski bankirji in aristokratje. Slika: Aretirani moške in žene med transportom na policijo.

Krivični gospodarji

Ena najstrašnejših posledic svetovnogospodarske krize je vnebovpijoč greh, da odtrgujejo denarni ljudje bednikom tudi najpotrebnejši zaslužek. O tem piše neki jezuit v newyorškem tedniku »America«. V posredovalni urad za delo v New Yorku je stopila neka dama, da bi si poiskala kakega brezposelnega delavca. Delo: očistil bi okna, poribal tla, stebel preproge in počistil stopnice. To bi opravil v dveh treh dneh. Plača za to: 28 Din! Seveda ni dal voditelj urada nikogar za to sramotno plačo na tako delo. To pa ni edinstven slučaj; list se obrača z ogorčenjem od ljudi, ki hočejo siromake izsesati do zadnje kaplje krvi. Saj morajo nastavljeni 10 do 14 ur umivati posode v kaki restavraciji, za to pa dobe le obed! Ponekod pa delajo moške in žene najtežja dela, za to pa smejo spati v kletih, sicer bi bili brez strehe. Pa ti sesalci žive človeške krvi niso ljudje, ki jih je kriza zgnječila, pa zdaj zato drugje tlačijo, da pridejo do svojih nekdanjih dohodkov, ne, teh ljudi še ni kriza zgrabila za grlo.

Te roparje svari »America«, naj nehajo, zakaj božja roka, do katere je segel klic trpečih, se dviga za udarec. Saj sveto pismo pove, da ni nič strašnejšega za jezo božjo, kot zatiranje, zlorabljanje bednih...

Prisotnost duha

Gospa Prepeluh je prišla na obisk. Mož se je umaknil v sosednjo sobo in pustil ženo samo. Po eni uri pa, ko je mislil, da je že zrak čist — vežna vrata so se odprla in zaprla — je zaklical: »Da, ljubi mož, že pred eno uro, zdaj pa imam ljubezniv obisk gospe Prepeluhove.«

Stražnik (pijancu): »Ali najpomagam do doma?«

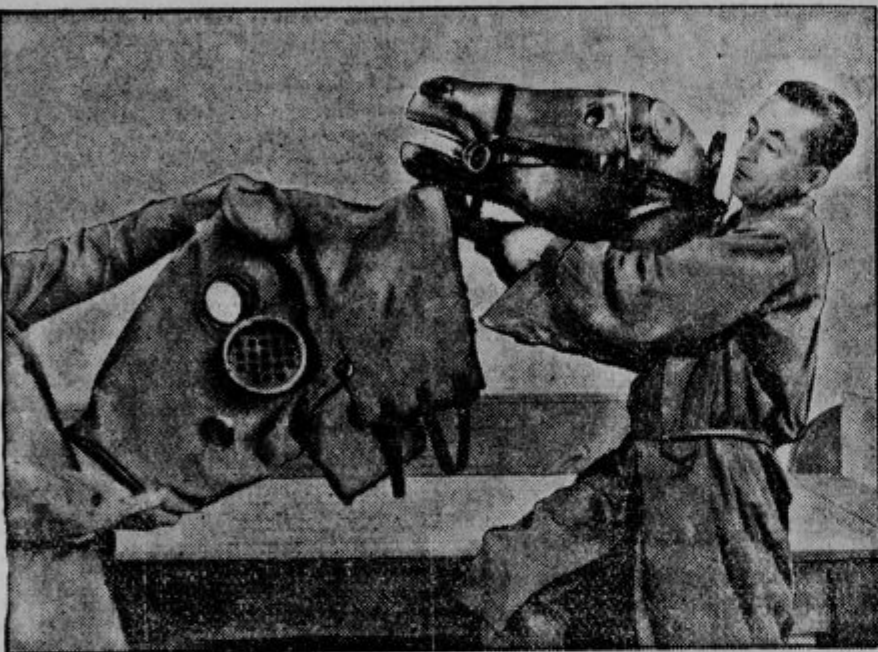
Pijanec: »Hvala! Pomoč bom šele takrat potreboval, ko bom doma.«

»Ali priznaš, da si ti oni nepridiprav, ki je napisal na tablo, da sem jaz osel?«

»Da, gospod učitelj!«

»No, to me pa vendar veseli, da govoriš resnico...«

Konjska plinska maska, kakršne izdelujejo nekatere nemške tovarne. Bodoča vojna, o kateri ob takih prilikah priča človeškega klanja. Sicer pa bodo take opreme potrebne v slučaju vojne tudi onim konjem, ki bodo ostali doma.

Dunaj je jedel

Med božičnimi prazniki je bil Dunaj zelo ješč, kakor pričajo jedilna poročila. Med drugim je pojedel 1800 glav perutnine, 2000 kg karpov, 6000 volov, 4400 telet, 16.000 svinj, 3 milijone jajc, 100.000 kg masla, 500.000 kg južnega sadja. Te visoke številke se dajo razložiti le na ta način, da so si dunajski prijatelji v glavnem dajali za božična darila — živež...

Mussolini pomilostil Dunajčanko Marjeto Blaha; ta je bila zaročena z Italijanom Bovonom, ki je napravil načrt za Mussolinijev atentat. Ker pa so sumili njegovo zaročenko, da je sodelovala pri zločinu, so jo obsodili na 30 let robije, dasi je dokazala, da ni vedela ničesar o političnih nakanah svojega zaročenca. Šele na zahtevo zveznega kancelarja jo je kralj Emanuel pomilostil. Slika: Marjeta v krogu svojcev. Od leve: Mati, Marjeta, njena sestra.

Moj stol škriplje...

Iznajdljivost ameriških gostilničarjev, ki počejo kljub prepovedi nuditi svojim žejnim gostom pijače, je nad vse presenetljiva. Tako si izbeglo očem policijskega uradnika 105. newyorškega policijskega okraja, da prihajajo iz izvestne gostilne sami pijanci. Če pa se je spravil nad preiskavo lokala, ni izsledil nikoli nobene sumljive pijače. Vendar se je sleherni dan več pijancev prizibalo iz krčme. Nekega dne pa se je odpravil detektiv v zloglasno krčmo, sedel k mizi in si naročil brezalkoholno pijačo, kavo in jecila. Končno pa le zapazi, da si gostje po večkrat naroče druge stolce. Gospod natak, prinesite mi drug stol, ta škriplje... Ta klic je šel od ust do ust. Tudi detektiv si je naročil drug stol. In zasledil je na svoje veliko začudenje, da so vse štiri noge votle, znatraj pa tiče ozke steklenice alkohola. V krčmi ni danes seveda nobenega škripajočega stola več...

Kakšno mora biti milo?

Ako se uporablja za negovanje kože, mora vsebovati same neškodljive sestavine, potrebne za zdravje in lepoto, nadalje

mora imeti prijeten vonj ne samo v začetku ampak do zadnjega kosčka. Taki medicinski čistilni proizvodi so Fellerieva Elsa mila zdravja in lepote (po imenu: Elsa-lilijno mlečno milo in Elsa-milo lilijne kreme, izvanredno fino cvetlično milo, Elsa-rumenjakovo milo, zelo dobro in koristno tudi za male otroke, Elsa-glicerino milo, izredno dobro za razpokano

kožo, Elsa-boraksovo milo, odlično proti solnčnim pegam ter nečistočam kože, Elsa-katranovo milo desinficira in zelo koristi koži glave in lasem ter Elsa-milo za brije).

Po pošti za poizkušnjo 5 komadov v zaželeni izbiri pošlje franko za 52 Din lekarnar Eugen V. Feller, Stubička Donja, Elsatrg 134 (Savska banovina).

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglašitvi reklamnega znaka se računa enokolonska 3 mm visoka pešitna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

Učenca

pridnega in poštenega - rabi trdnja P. Bogdanov & Co, izdelovanje glasbenih instrumentov, Ljubljana, Čojzova cesta 9. v

Službodob

Kmečko dekle

mlado, za vsa dela, takoj sprejem. Plača po dogovoru. Franc Konjedic, Stražišče pri Kranju. (b)

Moč

izveščano izdelave mila, sprejem. Ponudbe z navedbami delovanja pod »Milo« št. 68 na upravo »Slov.« (b)

Kuharica

dobra in samostojna, se išče za privatno vilo. Nastop takoj v lepem letoviskem kraju na Gorenjskem. Zglasiti se je: Gregorčičeva ul. 7/II, vrata 5. (b)

Pouk

Šoferska šola

E. Čeh
(bivša Carmenikova šoferska šola)
Ljubljana, Dunajska c. 36
Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pisanila zastoj in franko

Denar

Posojilo

brezobrestno daje Kreditna Zadruga, Ljubljana, poštini predal 49. (d)

Vložne knjižice

kupite ali prodaste najboljše pri Komanditni družbi M. Jankole, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. (d)

Družabnika

z gotovino 100 do 200 tisoč, za edino, že dobro vpeljeno podjetje v Jugoslaviji, se sprejme. Letni promet milijonski. - Ponudbe poslati na upravo »Slov.« pod »N. B. S.« št. 54. (d)

Hranilno knjižico

Kmetijske posojilnice za 60.000 Din kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Sigurno« št. 73. (d)

Stanovanja

ISČEJO:

Stanovanje

dvo ali trisobno, s kopalnico, sobo za služkinjo, plinom, išče družina za 1. februar. Ponudbe s cenno pod »Inženjer« št. 74 na upravo »Slov.« (c)

ODDAJO:

Stanovanje

komfortno, obstoječe iz dveh sob, kabineta, kuhinje, kopalnice in vseh pritliklin, v I. nadstropju, se pocieni odda za 1. februar. Področnik cesta I, št. 22. (c)

Stanovanje

soba in kuhinja z malo predsobo oddam takoj. Ljubljana, Mala čolnarska št. 4. (c)

Opremljeno sobo

s prostim vhomom, snažno in svetlo, v središču mesta, se odda enemu ali dvema stalnima gospodoma ali gospodičnima. Naslov pove uprava »Slov.« pod »Soba«. (s)

Gospodično

se sprejme na hrano in stanovanje. Slomškova 9, pritličje. (s)

Sostanovalca

poceni sprejem. Posebni vhod, električna luč, bližina pošte. Poizve se v upr. »Slov.« pod št. 62. (s)

Dve gospodični

ali dijakinji sprejem na stanovanje, event. s hrano. Vprašati od 11—2. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 63. (s)

Vnajem

ISČEJO:

Vilo

dvostanovanjsko, s kopalnico in vrtom, ne več kot 10 minut od centra vzhajem v najem. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Stalen in točen« št. 66. (m)

ODDAJO:

Gostilna

dobrodošča, na prometnem mestu, se radi bolezni odda. Naslov v upr. »Slov.«, Maribor. (n)

Objave

Smučarji!

Mnogo prihranite v današnji krizi, ako si za Vaš kostim naročite kroj v Krojnim učilišču, Šmartinska št. 24. Tam dobite obenem vsa navodila, da si ga lahko izdelate v domačem gospodinjstvu.

Preklic

Podpisana preklicujem vse, kar sem govorila o gđc. Flisek K. in o g. Mitterhammer Gizi, poštinih uradnikih v Zagorju, radi odpiranja pisem. — Zagorje, 3. jan. 1933. Justa Javoršek. (o)

Poizvedbe

Majhen pes

svetlorjave barve, špicu podoben, ki sliši na ime Fipsi, se je izgubil. Oddajte ga proti dobri nagradi Tržaška c. 28/II (e)

Razno

Gabrijel Benedik

Bled. Brezpogojno se takoj zglasite! (r)

Pohištvo

Mizarstvo

Josip Goljar, Gospodstva c. 13. Spalnica 2100 Din, kuhinja 950 Din. Izdeluje po lastnih in iz danih načrtih, sprejema popravila po nizki ceni. (s)

Auto-motor

Priiložnostni nakupi

avtomobilov! 1 Hanomag 20 PS, 4 sedežna kabrio-limuzina. 1 Steyr tipa XII, limuzina 4 sedeži. 1 Peugeot 201 Camionette 400 kg nosilne teže. 1 Opel 16 PS, 2 sedežni. Zadnji modeli, zelo malo voženi v najboljšem stanju, se ugodno prodajo. O Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Kupimo

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Prodamo

Če avto svoj stari prodajaš ali motorja bi znebil se rad, brž kupcev ti mnogo prižene Slovenec najmanjši inserat

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Prvovrstni

koruzni in

činkvantin zdrob

ter koruzno moko kupite le pri Pavel Bertonceti, valjčni mlin, Domžale.

Konfekcija — moda!

Naicenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Orehova jedra

domače in istrsko brinje ter fige za žganjekuho nudi naiceneje Sever & Komp., Ljubljana (l)

Jabolka

štajerska - od navadnih do najfinejših, se dobijo vsak dan od 9—12 in od 14—16,

od 2 Din naprej v skladišču »Ranzinger« Masarykova ulica.

Posteljica

otroška, dobro ohranjena se poceni proda. Vprašati Hradskega c. 37. (l)

Obrt

Kašo

ješpren, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Telefon 2059

Premog suha drva Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

posteljine mreže

s peresi, podložene in navadne elastične izdeluje naiceneje od 65 Din naprej po velikosti

Alojz Andlovic Komenskega ul. 34 in Mestni trg 9 (poleg Skaberneta) Sprejemajo se popravila. Dostava brezplačna.

Stari hvarski prošek

Vino za praznike (okrepčilo in rekonvalescentno) vino izbrano, več let staro, labrano, se priporoča vsaki hiši. Zaradi krize znižane cene: Din 16.— liter franko pošta. Grablje ali železniška postaja Split-Metković.

Po pošti pošljem sodeček 15 litrov, po železnici 50 litrov. Vse po povzetju. Sode in več. Vzemem nazaj. Poskusite ta odlični prošek pa se boste prepričali.

IOVRO TUDOR, uzor vinogr. Malo Grablje, Hvar, Dalmac.

Poslovodio

za tvornico mila

posobnega za vsa v stroko spadajoča dela, išče za-regbška tovarna. Ponudbe na upravo pod »Sepunar« 51

Oblastveno dovoljena

razprodaja

vse vrste manufakturnega blaga izpod nabavne cene pri

Oblačilnici „Ilirija“

Mestni trg 17/I, Ljubljana

Nihče ne more verjeti, da je moja mati stara 45 let.

Nobene gube

— a njena koža je zdaj prav tako nežna in mlada kot moja — pravi:

MISS EVROPA

1931

Katera je mati in katera hči?

Sodobni ženi ni treba, da bi izgledala stara. Izredni izdelek, imenovan Biocel, ki se pridobiva od mladih živali, vrača njeni koži mladostnost. Po poizkusih, ki jih je napravil profesor na dunajski visoki šoli, dr. Stejskal, so gube povsem izginile. (Glej popolno poročilo Dunajskega medicinskega lista). Krema Tokalon, hranivo za kožo rožne barve, vsebuje ta izredni Biocel. Z uporabo te kreme se stara in uvela koža hitro pomlajuje, gube izginjajo, mlahave obrazne mišice se iacijo in krepe.

Gospa Juilla, ljubka 45-letna mati Jeanne Juilla, evropske kraljice lepote za leto 1931, pravi: Često me imajo za sestro in ne za mater moje hčerke. Svoj mladostni izraz čuvam enostavno tako, da vsak večer, preden

grem spat, uporabljam kremo Tokalon rožne barve. Ta mi daje oni mladostni izraz, ki me napravi za 10 let mlajšo. Uporabljam kremo Tokalon, hranivo za kožo rožne barve, zvečer, preden grem spat. Ona hrani in pomlajuje vašo kožo medtem, ko vi spite. Zjutraj uporabljajte kremo Tokalon bele barve, ki napravi vašo kožo nežno, belo in lepo.

Brez posebnega obvestila

Zapustil nas je in odšel v večnost naš srčno ljubljeni in nepozabni sin, brat, svak, stric

DR. FRANC ZUPANC

odvetnik v Trzinu

Pokopali smo ga dne 3. januarja 1933 pri Sv. Križu v Ljubljani. Maša zadušnica se bo čitala v četrtek, dne 5. jan. 1933 ob 9 dop. v župni cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani. Prosi se za tiho sožalje. Ohranite ga v blašem spominu.

V Ljubljani, dne 4. januarja 1933.

Globoko žalujoči ostali.

Vsemogočni je poklical k Sebi mojo mamo

COSTA AMALIJO

vdovo računskega ravnatelja.

K večnemu počitku jo spremimo dne 4. januarja ob 4 pop. iz mrtvaške veže splošne bolnišnice.

Ljubljana, dne 3. januarja 1933.

Anton, sin, učitelj — žalujoči rodbini Janko in Joško Košir.

Potr od velike žalosti naznanjam vsem sorodnikom in znancem, da je moj brat, preč. gospod

JURIJ ROZMAN

biseromašnik, bivši župnik v Kovorju

dne 1. jan. zvečer, previden s sv. zakrameti, zaspal v Gospodu. Pogreb blagopokojnika bo v sredo 4. januarja ob 10 dop. v Trboje.

V Trbojah, dne 3. januarja 1933.

Jože Rozman, pos.

ZAHAVALA. Za premožne dokaze iskrenega sočutja, katere sem prejel ob bridki izgubi prerane smrti svoje hčerke

VERE ZIHERL

ter mnogo pismenih sožalij, na katere mi ni mogoče posameznim se zahvaliti za žalne izraze, se tem potom najiskreneje zahvaljujem osobito tržanom Mokronoga. Videlo se je, kako so vsakemu, ki je prišel ranjko kropit, v obeh solze lesketale. — Zahvaljujem se preč. duhovščini, ki ji je zadnje tolažilne besede spregovorila, kakor tudi tukajšnjemu zdravniku gosp. dr. Stane Skulju, ki se je na vse načine prizadeval ter žrtvoval svoj trud in skrbel, da bi Verico ohranil pri življenju. Ali kruta usoda je hotela, da mu je prekrizala up bela žena z neisprosn koso. — Zahvaljujem se tukajšnjemu pevskemu zboru za prekrasni žalostinki, ki so jih zapeli pred hišo žalosti in na grobu. Zahvaljujem se darovalcem prekrasnih vencev in šopkov ter darovanega cvetja. Zahvaljujem se vsem, ki so jo spremili na zadnji poti k večnemu počitku. Hvala sorodnikom, ki so tolažilno vplivali na ostale ter prijateljem in znancem, ki so se v tako častnem številu udeležili pogreba naše nepozabne Vere. V Mokronogu, dne 3. jan. 1933.

Žalujoča Ivan in Terezija Ziherl, starši.

Za vedno nas je zapustil previden s tolažili sv. vere, naš ljubi oče, stari oče, tast,

ANTON BRAZ

železničar v pok.

v 78 letu svoje starosti.

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 4. januarja 1933 iz hiše žalosti, ob 16 popoldne.

Laško, dne 2. januarja 1933.

Marija, soproga — Vojko, sin
Marija vdova Starešina, Pavla poroč. Privšek, hčeri
Franjo Privšek, zet — Gusti Starešina, vnuk.